Cena egz. 20 groszy. | Prosimy odnowić przedpłatę na maj! | 12 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, ul. Toruńska 2 w Gdyni, Starowiejska 19.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł. miesięcznie, 8.85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł. miesięcznie, 10.00 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6.95 zł., zagranicę 9.25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Redakcja 3316, 3326, Administracja 3315 — Oddział w Bydgoszczy 1299. | Założyciel Jan Teska. | Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 420.

Numer 90. | BYDGOSZCZ, piątek dnia 17 kwietnia 1936 r. | Rok XXX.

Wojska włoskie zajęły Dessie.

Jeszcze dziesięć dni marszu i Addis Abeba znajdzie się w rękach zwycięzców.

Warszawa, 16. 4. (PAT.) Na podstawie wiadomości z różnych źródeł PAT ogłasza następujący komunikat o sytuacji na frontach w Abisynji w dniu 15 bm.:

Zajęcie Dessie, które nastąpiło w dniu dzisiejszym, jest niewątpliwie decydującym momentem, o ile chodzi o dalszy rozwój operacyj wojennych. Pod tym względem są zgodne źródła angielskie i włoskie. Zdaniem Reutera, zajęcie Dessie jest prawdopodobnie **zapowiedzią zajęcia Addis Abeby,** które wkrótce może nastąpić, ponieważ na północ od stolicy **niema żadnej armji abisyńskiej, mogącej przeciwstawić się zmotoryzowanym siłom włoskim.**

Odległość od Dessie do Addis Abeby, wynosząca około 250 km, wojska włoskie mogłyby przypuszczalnie przebyć **w ciągu 10 dni.** Droga, łącząca dawną kwaterę Haile Sellasie ze stolicą państwa, jest wprawdzie zniszczona przez liczne transporty abisyńskie, jakie podążały w kierunku frontu północnego, ale jest **jeszcze dostępna dla samochodów ciężarowych i samochodów pancernych.**

Agencja Reutera podała dzisiaj wiadomość o rzekomych sukcesach armji Haile Sellasie na południowy zachód od jeziora Asziangi. W bitwie, którą z kolumną włoską miał stoczyć cesarz abisyński, rozporządzający armją 20-tysięczną, po stronie włoskiej zginęło rzekomo 2.000 askarów i 400 Włochów. Wiadomość **nie znajduje potwierdzenia, a źródła włoskie nazywają ją wytworem fantazji.**

Na froncie ogadeńskim armja gen. Nasibu przeciwstawia się ofenzywie wojsk gen. Grazianiego, która rzekomo **już się zaczęła.** Według źródeł angielskich, jest mało prawdopodobne, by tej ostatniej armji abisyńskiej **udało się oprzeć naporowi tak świetnie wyposażonej armji włoskiej, pomimo brawury wojowników.**

Dessie, jak donosi Reuter, było **zupełnie opustoszałe,** kiedy Włosi zajęli je dzisiaj rano. Ludność zaczęła powracać **dopiero po południu.** Garnizon abisyński, liczący kilkuset żołnierzy, w chwili zbliżania się sił włoskich wycofał się na południe. Doszło jedynie do **lekkiej wymiany strzałów.** Wojska włoskie prawie całkowicie otoczyły miasto wczoraj wieczorem, **ale weszły do niego dopiero o świcie.**

Dessie jest stolicą kraju Uollo Galla, który jest bardzo żyzny, ale tylko częściowo znajduje się pod uprawą zboża i bawełny. Okolice miasta **są gęsto zaludnione.** Po zajęciu Dessie wojska włoskie mają już za sobą **najtrudniejsze odcinki drogi, najeżone największemi trudnościami komunikacyjnemi i aprowizacyjnemi.**

Reuter podaje pogłoskę, iż cesarz **znajduje się w jednej z jaskiń w okolicy stolicy.** Wierny tradycjom swych przodków, **cesarz rzekomo nie zamierza błagać o pokój, ufając, iż ewentualna pacyfikacja kraju będzie bardziej kosztowna i trudna dla Włoch, niż jego podbicie.**

Wielka uciecha w Rzymie.

Rzym, 16. 4. (PAT.) Zdobycie Dessie, jakkolwiek oddawna oczekiwane, wywołało w Rzymie **olbrzymie wrażenie.** Domy udekorowano flagami. Na placu weneckim tłumy publiczności **manifestują na cześć armji i Mussoliniego.** Opinja publiczna spodziewa się obecnie, że wojska marsz. Badoglio zajmą wkrótce **Addis Abebę i że wojna zakończy się za kilka tygodni.** Również w sferach giełdowych daje się zauważyć nastrój **wybitnego optymizmu.** Koła gospodarcze przewidują, że wkrótce przestaną działać sankcje, dzięki czemu nastąpi poważna poprawa w sytuacji ekonomicznej Włoch, które w ostatnim okresie **uczyniły olbrzymi wysiłek w kierunku ograniczenia importu zagranicznego.**

Gwałtowne walki w Ogadenie

Londyn, 16. 4. (PAT.) Reuter donosi z Diredaua, że wedle otrzymanych tam wiadomości **na froncie ogadeńskim rozpoczęły się gwałtowne walki.** Abisyńczycy twierdzą, że pomimo intensywnego bombardowania lotniczego utrzymują się na dotychczasowych pozycjach.

Paryż, 16. 4. (PAT.) Agencja Havasa donosi z Diredaua, że w gwałtownej bitwie na froncie ogadeńskim, turecki generał Wahib Pasza i naczelny dowódca frontu południowego ras Nasibu **osobiście kierują operacjami.** Abisyńczycy oświadczają, że lotnictwo włoskie zdradza nadzwyczaj ożywioną działalność.

Graziani rozpoczął ofenzywę

Paryż, 16. 4. (PAT.) Agencja Havasa w depeszy z Rzymu notuje pogłoskę o rozpoczęciu ofenzywy przez wojska gen. Grazianiego. Wiadomość ta dotychczas **nie została oficjalnie potwierdzona.**

Przemawiały przez łzy...

Londyn, 16. 4. (PAT.) Reuter donosi z Addis Abeby, że we wczorajszem przemówieniu przez radjo cesarzowa abisyńska poświęciła wiele uwagi skutkom **użycia przez Włochów gazów trujących.** Na kilka godzin przed przemówieniem cesarzowa otrzymała list od negusa z opisem wielkich strat i cierpień, zadanych wojskom abisyńskim. Księżniczka Tsahai przemawiała natychmiast po cesarzowej. **Obie przemawiały przez łzy...**

Sankcje trzeba utrzymać

ale nie można iść zadaleko.

Anglja by chciała, ale nie chce przeciągnąć struny.

Londyn, 16. 4. (PAT). Wczorajsza prasa angielska prawie jednomyślnie przemawia **za utrzymaniem istniejących sankcyj, gdyby Włochy wojnę kontynuowały.** Jednomyślność prasy odzwierciedla oczywiście inspirację oficjalną angielskiego M. S. Z. i najbliższego otoczenia ministra Edena.

Najwierniej inspiracje te odtwarza korespondent dyplomatyczny „Manchester Guardian“, który m. in. snuje następujące refleksje:

„Wielka Brytanja obecnie, jak i przedtem, gotowa jest stosować sankcje wobec Włoch **w tym samym stopniu, co i inne państwa,** nie posuwając się jednak dalej. Niema mowy o akcji odosobnionej W. Brytanji przeciwko Włochom. Nie należy pomniejszać znaczenia sankcyj już będących w mocy, ponieważ w dalszym ciągu wywierają one stałą presję na Włochy. **Niema mowy o zaniechaniu sankcyj, dopóki trwają działania wojenne.**

Sankcje wojskowe i morskie **możliwe są** i obecnie, podobnie jak były zawsze. Ale możliwość ta jest **również daleka obecnie, jak i przedtem.** Tylko takie sankcje mogłyby szybko położyć kres wojnie abisyńskiej, ale **za cenę prawdopodobnie wojny śródziemnomorskiej,** która mogłaby mieć dla całej Europy **nieobliczalne skutki.** Jest wysoce wątpliwem, czy jedność mocarstw sankcyjnych dałaby się utrzymać, naogół sankcje wojskowe i morskie muszą obecnie, jak i przedtem, być uważane raczej **za sprawę teoretyczną, niż praktyczną.**

W Londynie panuje przekonanie, że Mussolini pragnie rychłego pokoju, już nawet sankcje istniejące czynią pokój dla Włoch pożądanym, wymaga tego zresztą sytuacja europejska. Włochy zdecydowane są ugruntować **jak najszybciej swoją pozycję w Abisynji,** a to da się przeprowadzić dopiero po podpisaniu pokoju i tylko przy pomocy **środków, które będą miały przeważnie charakter administracyjny.**

Trudność stanowiska Francji natrafia na pełne zrozumienie w Londynie. Francja w znacznej mierze odgrywa **rolę pośrednika między W. Brytanją a Włochami.** W Londynie panuje przekonanie, że francuska opinja publiczna jest coraz bardziej przeciwna sankcjom i **coraz bardziej sprzyja ściślej współpracy z Włochami** celem współdziałania w obronie porządku w centralnej Europie. Równocześnie w Londynie uważają, że przesadne jest przypuszczenie **jakoby Francja musiała wybierać pomiędzy Wielką Brytanją a Włochami.** Francja bynajmniej nie usiłuje wybierać między W. Brytanją a Włochami, ale stara się **sprowadzić Włochy zpowrotem do frontu Stresy** (t. j. do frontu anglo-francusko-włoskiego — red.).

Francuzi demonstrują przeciw sankcjom.

Zamieszkali w Rzymie Francuzi w liczbie przeszło tysiąca osób, urządzili pochód demonstracyjny, protestując przeciw sankcjom antywłoskim.

Jak działają sankcje?

Genewa, 16. 4. (PAT). Sekretarjat Ligi Narodów ogłosił statystykę handlu światowego z Włochami i kolonjami włoskiemi. Ogłoszone dane pozwalają zdać sobie sprawę ze skutków dotychczas wprowadzonych sankcyj antywłoskich.

Niżej podane są liczby, dotyczące handlu z Włochami Anglji i Francji w styczniu rb. — a nawiasem podane są dane za grudzień 1934 r. Import z Włoch

i posiadłości włoskich do W. Brytanji — **70 (1880), do Francji — 159 (1940).** Eksport do Włoch i posiadłości włoskich z W. Brytanji —**155 (2084),** z Francji — **735 (2324).** Liczby wyrażone są w tysiącach dawnych dolarów złotych. (Ale jak wyglądają obroty włoskie z Niemcami i Stanami Zjednoczonemi? — red.).

Trzy godzinne narady.

Londyn, 16. 4. (PAT). Popołudniowe narady sztabów generalnych Anglji, Francji i Belgji **trwały około trzech godzin.** Po południu obradowali oddzielnie przedstawiciele armji lądowej w ministerstwie wojny, przedstawiciele marynarki w admiralicji i przedstawiciele lotnictwa w ministerstwie awjacji.

Komitet 18-tu może się zebrać

Paryż, 16. 4. (PAT). Agencja Havasa donosi z Genewy, że przewodniczący komitetu 18-tu de Vasconcellos przesłał członkom komitetu zawiadomienie, głoszące, że **konieczność zwołania komitetu 18-tu w najbliższym czasie nie jest wykluczona** i że może on zostać zwołany z bardzo krótkiem uprzedzeniem. (Komitet ten nakłada sankcje na Włochy).

—::—

Sesja Rady Ligi Narodów.

Genewa, 16. 4. (PAT). Zwyczajna sesja Rady Ligi Narodów rozpocznie się w Genewie 11-go maja pod przewodnictwem min. Edena.

Bojkot ze strony monarchistów.

Madryt, 16. 4. (PAT). Monarchiści postanowili zbojkotować wybory elektorów, którzy obrać mają **nowego prezydenta republiki.**

Japonja i Egipt.

Tokio, 16. 4. (PAT). Agencja Domei donosi, że poselstwo egipskie zostanie otwarte w Tokio z dniem 1 czerwca br. **Poselstwo japońskie w Kairze ,będzie zainstalowane we wrześniu.**

Lotniczka niemiecka - szpiegiem?

Z Gdańska donosi nasz korespondent:

Nie tak dawno prasa całego świata zajmowała się niezwykłemi wyczynami znanej niemieckiej lotniczki **Elli Beinhorn.** Jej powietrzne rajdy wzbudzały powszechny entuzjazm. Od pewnego czasu ucichły wszystkie wieści o Elli Beinhorn, obecnie natomiast krąży coraz uporczywiej pogłoska, pochodząca z wiarogodnych źródeł, że Elli Beinhorn została

zestrzelona przez lotników niemieckich, jako podejrzana o szpiegostwo.

Poza uzdolnieniami aeronautycznemi słynęła Elli Beinhorn **z zamiłowania do fotografji.** Zdjęcia na ziemi i z powietrza z jej licznych eskapad miały wielkie walory nietylko artystyczne, ale i techniczne. Ostatnio władze niemieckie stwierdzić miały, że Elli Beinhorn okazuje specjalne zamiłowanie do zdjęć

wybrzeży Niemiec,

fortyfikacyj wojskowych na wybrzeżu i innych objektów, do których zasadniczo żaden fotograf nie ma dostępu. Fakt ten skłonił władze wojskowe Rzeszy do śledzenia słynnej lotniczki.

Przed paroma tygodniami Elli Beinhorn **zapowiedziała wylot do Sztokholmu.** Po drodze samolot lotniczki widziany był nad okolicą Szczecina i Prusami Wschodniemi, przyczem obserwatorowie zauważyli, iż znowu celem tego przelotu było wykonywanie zdjęć. Na meldunek w tej sprawie, skierowany do stojącego w okolicy pułku lotniczego wzbiły się w obłoki

samoloty pościgowe w liczbie pięciu

i podążyły w ślad za Elli Beinhorn.

W kilkanaście minut po starcie eskadry pościgowej zauważono na horyzoncie niewielki punkt — był to poszukiwany samolot Elli Beinhorn. Szybkie samoloty bojowe pokonały niebawem dzielący je od szpiega dystans. Gdy Elli Beinhorn zauważyła za sobą niemieckie samoloty, myślała pierwotnie, iż chodzi o akt uprzejmości ze strony kolegów wojskowych, lecz chęć okrążenia jej i skłonienia do powrotu zdradziły zamiary pościgu. Działo się to wszystko już **na wodach Bałtyku w kierunku na Sztokholm.** Elli Beinhorn zrozumiała teraz, że koniec jej bliski. Ryzykując wszystko rozwinęła największą szybkość swego samolotu turystycznego i na chwilę mogło się zdawać, że ujdzie swym prześladowcom. Manewr ten się jednak nie udał. Zanim samolot Elli Beinhorn dotarł do **wód szwedzkich,** rozległ się grzechot karabinów maszynowych i stalowy ptak trafiony śmiertelnie spadł do morza.

Tak zakończyła swą karjerę **jedna z najdzielniejszych lotniczek niemieckich,** będąca, kto wie, może nową **Mata-Hari.**

* *

Ciekawe jest, kiedy prasa niemiecka ogłosi komunikat „o nieszczęśliwym wypadku Elli Beinhorn"?

Sojusz 6-ciu państw

przeciw Niemcom, Polsce i Węgrom?

Berlin, 16. 4. Pułkownik węgierskiego sztabu gen. w rezerwie Incze wystąpił — według doniesień z Budapesztu — na łamach jednego z tamtejszych dzienników z sensacyjnemi rewelacjami, według których pomiędzy **Francją, Małą Ententą i Rosją sowiecką został już zawarty sojusz powietrzny.**

Płk. Incze stwierdza, że pokój europejski jest w niebywałym stopniu zagrożony przez francusko-sowiecki sojusz wojskowy. Charakter ofenzywny tego sojuszu jest tem bardziej wyraźny, iż w ciągu ub. r. bawiła na terenie Słowaczyzny sowiecka misja wojskowa, badając tamtejsze tereny.

W Czechosłowacji **ma zostać zbudowanych 12 dalszych lotnisk wojskowych,** mianowicie sześć w pobliżu Pragi, skąd na wypadek wybuchu wojny, samoloty czeskie i sowieckie zaatakowałyby **granicę niemiecką i polską,** natomiast sześć lotnisk powstać ma na Słowaczyźnie, **celem zaatakowania Polski i Węgier.** Węgry — kończy autor — są niezwykle zaniepokojone tym stanem rzeczy.

—::—

Niemcy podejmują wojnę radjową z Francją.

Warszawa, 16. 4. (Tel. wł.). Francuska stacja radjowa w Strassburgu nadaje audycje w języku niemieckim dla ludności niemieckiej w Alzacji, informując o polityce zagranicznej i wypadkach w Trzeciej Rzeszy.

Wobec tego ministerstwo propagandy w Berlinie postanowiło zaostrzyć kontrolę nad radjem w Niemczech.

Na odbytej naradzie ustalono cały szereg zarządzeń, jakie mają być wydane dla uniemożliwienia odbioru audycyj zagranicznych, a zwłaszcza stacji francuskiej przez radjoabonentów w Niemczech.

Postanowiono m. in. zbudować na Zachodzie Niemiec całą sieć przeszkadzających w odbiorze zagranicy stacyj radjowych o zakresie działania na 500 do 2.000 m. Minister Goebbels oświadczył, iż francuska propaganda radjowa w języku niemieckim musi być uważana za niebezpieczeństwo dla hitleryzmu. (r)

—::—

Zasadnicze dekrety organizacji rządu i administracji rządowej.

Warszawa, 16. 4. (Tel. wł.). Agencja PID donosi, iż Prezydjum Rady Ministrów wydało okólnik w sprawie poczynań organizacyjnych w poszczególnych urzędach centralnych. Ponieważ nowa konstytucja przewiduje wydanie specjalnych dekretów o organizacji rządu i administracji rządowej, wszystkie ministerstwa muszą przedstawić Prezydjum Rady Ministrów projekty przepisów, które w przyszłości będą objęte dekretami Pana Prezydenta. (r)

Bucharin jedzie do Paryża i Madrytu

celem wywołania rewolucji komunistycznej.

Berlin, 16. 4. W związku z krwawemi rozruchami w Madrycie donoszą ze źródeł hiszpańskich, że **w drodze do Hiszpanji znajduje się Bucharin,** były przewodniczący Kominternu, **celem zorganizowania nowej akcji komunistycznej.**

Bucharin zamierza zorganizować **wspólny front komunistów francuskich i hiszpańskich, celem wywołania rewolucji komunistycznej, nietylko w Hiszpanji, ale też we Francji.**

W tym celu Bucharin w drodze do Hiszpanji zatrzyma się przez **krótki czas w Paryżu,** aby omówić z komunistami francuskimi taktykę, jaką mają zastosować w bliskich już wyborach we Francji. Do Madrytu przybędzie Bucharin przypuszczalnie w dniu 19 kwietnia.

Paryż, 16. 4. „Le Jour" podaje wiadomość, rzekomo z najpoważniejszego źródła, że **ma przybyć do Paryża były szef Kominternu Bucharin.**

Nawiązując do tej informacji, dziennik nie ukrywa zaniepokojenia i obaw, iż

polityka wewnętrzna Francji coraz bardziej podlega wpływom czynników skrajnych.

Przyjazd Bucharina sygnalizowała już Praga i Bazylea. Znajduje on się w rzeczy samej w drodze do Hiszpanji, jednakże zatrzymać się ma w Strasburgu, celem zorganizowania finansów miejscowej organizacji komunistycznej. a następnie wstąpi również do Paryża, gdzie rozmawiać będzie z przywódcami komunistycznymi.

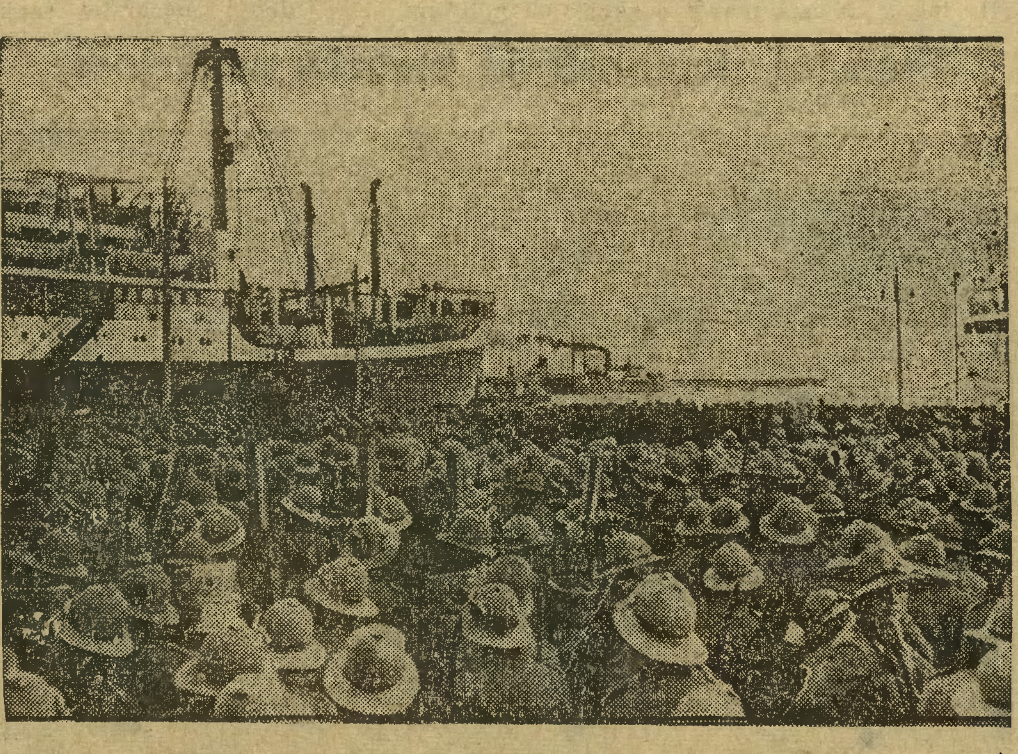
W dniu 19 bm. oczekiwany jest w Madrycie, **gdzie zajmie się zorganizowaniem hiszpańskiej legji komunistycznej.**

„Le Jour" zapewnia, że przyjazd Bucharina do Paryża ma podobny cel, mianowicie **utworzenie francuskiej legji komunistycznej,** która miałaby ściśle współpracować z legją hiszpańską, celem wzajemnego udzielania sobie pomocy.

Nowy następca szefa sztabu głównego.

Warszawa, 16. 4. (PAT). Gen. bryg. Tadeusz Malinowski otrzymał nominację na stanowisko zastępcy szefa sztabu głównego na miejsce pełniącego czasowo te obowiązki płk. Bardla, odchodzącego na inne stanowisko.

Skuteczne lekarstwo na bezrobocie.

WŁOSI WYSYŁAJĄ NOWE ODDZIAŁY DO ABISYNJI.
Z Neapolu odjechało w tygodniu przedświątecznym 5000 żołnierzy i 1000 robotników do zabranych ziem afrykańskich.

Wielki proces przeciwko 20 komunistom

Warszawa, 16. 4. (tel. wł.). Przed sądem okręgowym rozpoczął się wielki proces przeciw 26 komunistom, którym przewodził inżynier Pinkus Finder, żyd. Należy zaznaczyć, że znaczna większość oskarżonych należy do wyznania mojżeszowego. Oskarżony Finder kierował agitacją komunistyczną na terenie stolicy. Dość długo on grasował i został aresztowany w związku ze zdemaskowaniem kurjerki komunistycznej W. Peciak. Aresztowano go w momencie, gdy wychodził z zakonspirowanej drukarenki przy ul. Żelaznej.

Jak się okazało, główny oskarżony Finder uprawiał agitację nietylko w Polsce, jeździł bowiem po całej Europie, posługując się fałszywym paszportem. Nie udało mu się we Francji, gdzie został zdemaskowany i skazany na więzienie.

Do rozprawy powołano wielu świadków. (r).

Aresztowania komunistów w województwie stanisławowskiem.

Warszawa, 16. 4. (tel. wł.). W Bolechowie w województwie stanisławowskiem aresztowano 6 działaczy komunistycznych. W Kałuszu przeprowadzono szereg rewizyj i aresztowano kilku komunistów, oddając ich do dyspozycji sędziego śledczego. Ogółem ostatnio aresztowano 11 komunistów. (r).

Śp. prof. Grochmalicki.

Poznań. Zmarł w szpitalu S. S. Elżbietanek **znany uczony, profesor Uniwersytetu Poznańskiego, ś. p. dr. Jan Grochmalicki.** Zmarły urodził się w 1880 r. w Błazowej (pow. rzeszowski). W latach 1926/27/28 był **rektorem** Uniwersytetu Poznańskiego. **Zgon nastąpił nieoczekiwanie** wskutek wywiązania się zakażenia krwi po róży, na którą zmarły ostatnio chorował.

Smutny los górnika.

Katowice, 16. 4. (PAT). Ubiegłej nocy w czasie wydobywania węgla z odkrywki kopalnianej w Wełnowcu, uległ zaczadzeniu wydobywającemi się z pod ziemi gazami 21-letni górnik Ernest Wawoczny. Po kilkugodzinnej akcji drużyna ratownicza wydobyła z pod ziemi już tylko zwłoki zaczadzonego robotnika.

W ciągu dnia wydarzyły się dwa inne wypadki górnicze, w których dwaj robotnicy odnieśli ciężkie rany.

Tam, gdzie ważą się losy zatargu włosko-angielskiego.

Wszelkie prawa przedruku zastrzeżone.

NAD JEZIOREM TSANA.

(Od własnego korespondenta-wysłannika).

Trzy tysiące kilometrów kwadratowych powierzchni, siedemdziesiąt kilometrów długości, sześćdziesiąt — szerokości, głębokość, dochodząca miejscami do siedemdziesieciu metrów, — oto wymiary „abisyńskiego morza“, — jeziora Tsana lub Tana.

Z jeziora Tsana wypływa Nil Błękitny, ono zasila wodami olbrzymią rzekę, która,

Czarownik Uitów (jezioro Tsana).

wraz z dopływami, użyźnia Sudan i Egipt. Nil jest dla tych krajów kwestją życia lub śmierci. Szczególnie w Egipcie, gdzie płynie Nil, gdzie jest woda, tam jest życie, zieleń, chleb; gdzie go niema, — jest tylko martwa bezludna pustynia. Nil był bogiem dawnego Egiptu i nie można się temu dziwić; przecież on dawał i daje życie temu krajowi.

Jezioro Tsana zasila Nil w wody. Ale Tsana leży na terytorjum abisyńskiem, podczas gdy terytorja, którym pośrednio, przez Nil, daje życiodajną wodę, stanowią domenę anglo-egipską. A zatem, ściśle rzecz biorąc, życie i dobrobyt kilkunastu miljonów ludzi zależały od humoru tego lub owego władcy Abisynji. Oczywiście, dziś już tak nie jest, ale przed wiekami istniał król Etjopji, Lalibela, który, chcąc zniszczyć mahometański Egipt, zbudował olbrzymią tamę i odciął Nilowi dopływ wody. W Egipcie nastał głód i, gdyby nie czysto wewnętrzne sprawy abisyńskie, które zmusiły Lalibelę do zarzucenia projektu, nie wiadomo, jak potoczyłyby się dalsze losy Afryki Północnej. Król abisyński Tekla Haimanot pisał przecież do paszy Egiptu: „Nil posłuży nam za narzędzie pokarania was. Bóg dał nam władzę nad jego źródlami i jego wylewami i my jesteśmy tymi, którzy mogą rozkazać jego wodom, iżby poczyniły wam szkody“.

Że jezioro Tsana jest źródłem Nilu, o tem wiemy stosunkowo niedawno, bo dopiero od stuszeździesięciu lat. Ale poszukiwania tych źródeł są równie dawne, jak ludzkość i nic w tem dziwnego, jeśli zważyć, jakie znaczenie miała zawsze tą rzeka dla miljonów ludzi. Już Ptolomeusz zajmował się tem zagadnieniem, a mędrzec staro-grecki, Diodorus, poświęcił mu całe życie. Kolejno: Aleksander Wielki, Juljusz Cezar, Neron wysyłali ekspedycje, rozkazując im odnalezienie źródeł rzeki. Ale z ekspedycyj tych nikt nie powracał i tajemnica pozostawała niewyjaśniona.

Od czasu ostatecznego stwierdzenia, że Nil Błękitny wypływa z jeziora Tsany, mocarstwa europejskie zainteresowały się jeziorem nie na żarty, ale Anglja ubiegła wszystkich innych, zapewniając sobie wpływ decydujący na jezioro. Pilnowała zawsze tych praw zazdrośnie, gdyż od Tsany zależy pośrednio los Egiptu i Sudanu. Aż obecnie — wojska włoskie, w swym marszu naprzód, doszły do Tsany i w ich rękach znajdować się będą teraz wody, zasilające Nil Błękitny.

— — — — — — — — —

Tsana niedarmo nazywana jest abisyńskiem morzem. Gdy stajemy nad jeziorem, zastygamy w zachwycie nad tym cudem natury. Rozciąga się oto przed nami masa wód, błękitna, nieruchoma, zalana potokami słońca, bezkresna. Z wielu miejsc nie widać wcale drugiego brzegu, co potęguje jeszcze złudzenie morza, gdzieindziej — niewielkie półwyspy, wysepki i przylądki urozmaicają jednostajność wód. Jezioro otoczone jest bogatą roślinnością, która tworzy tu i owdzie prawdziwą dżunglę poplątanej zieleni, tak gęstą, że trudno się jest przez nią przedrzeć. Kępy wielkich drzew ocieniają minjaturowe wioski nadbrzeżne. Wiatr kołysze gąszczem papyrusów.

Trudno Wam dać, Czytelnicy, pojęcie o wielkości i pięknie tego jeziora. Jego ogrom nie uwydatnia się w pełni, nawet gdy ma się jezioro przed oczyma; zawsze widać przecież tylko niewielką część wód. Pomóżmy sobie więc porównaniem. Jedno z największych jezior Europy, Bodeńskie, stanowi siódmą część Tsany.

Dla Abisyńczyków jezioro Tsana jest święte. Mieszkają na niem dobre duchy, roztaczające opiekę nad całym krajem i duchów tych nie wolno płoszyć. Na jeziorze jest kilkadziesiąt wysp, z których zapewne kilkanaście jest zamieszkałych. Są to m. in. wyspy: „Ait Debir“, czyli „Katedra szczurów“, „Feker Asfejd“ czyli „Koniec miłości“, „Wof Godjo“ — „Gniazdo ptasie“, Galila, Briguida i wreszcie największa — Dek. O pierwszej i ostatniej z tych wysp wiadomo napewno, że, dobrze ukryte w gąszczu drzew, znajdują się na nich kościoły i klasztory. Podobno jeszcze przed kilkudziesięciu laty kościołów takich i klasztorów było na wyspach jeziora mnóstwo, ale podczas najazdu Derwiszów, w drugiej połowie ub. stulecia, większość ich została spalona, księża i zakonnicy — wymordowani, a bezcenne skarby — zagrabione. Pomimo to, słyszy się cuda o skarbach, jakie i dziś jeszcze znajdują się jakoby w pozostałych klasztorach. Pewnego nic na ten temat nie wiemy, gdyż na palcach od jednej ręki policzyć można Europejczyków, którzy, z narażeniem życia, zdołali dostać się na tę lub ową z tych świętych wysp, — a i ci albo mało, co widzieli, albo nie zasługują na wiarę. Może dopiero teraz, gdy Włosi zapanują nad jeziorem, uda się wyrwać jego wodom i wyspom niektóre tajemnice, chociaż i co do tego nie należy żywić wielkich nadziei, gdyż — po pierwsze Włosi bardzo niechętnie wtrącają się do tego rodzaju wewnętrznych spraw abisyńskich, (widziałem to już w Aksumie), po drugie zaś, — jakaż wogóle siła ludzka potrafi wydrzeć temu bezmiarowi wód, tym zatraconym wyspom i tym dziwnym ludziom ich odwieczną tajemnicę?

Dziewczyny z nad jeziora Tsana.

Jezioro Tsana posiada wybrzeża dość gęsto zaludnione. Mieszka tu w swych charakterystycznych wioskach plemię Uito, zupełnie pierwotne, różniące się pod wieloma względami od innych plemion Abisynji i mówiące swem własnem, odrębnem narzeczem. Zarówno religja ich, jak i pochodzenie nie są wyjaśnione. Oni sami podają się za muzułmanów, ale ci nie przyznają się do nich, ponieważ Uici odżywiają się m. in. mięsem hipopotamiem, zabronionem, jak wiadomo, przez Mahometa. Są wersje, że stanowią oni jakąś sektę chrześcijańską, która, dla nieznanych bliżej względów, przyznaje się do islamu, ale najprawdopodobniej są oni wszyscy, lub prawie wszyscy, poganami. Rasowo należą prawdopodobnie do Galla, choć różnią się od nich znacznie wyglądem, (podobni są raczej do Amharyjczyków) i mówią innem narzeczem.

Uici, (lub też jak nazywają ich inaczej: Woici lub Woizici), trudnią się głównie połowem ryb, których w jeziorze jest moc oraz polowaniem na krokodyle i hipopotamy. Tych pierwszych są jeszcze obecnie w Tsanie całe roje, drugie — są już rzadsze, gdyż zostały, niestety, silnie wytrzebione. Skórę krokodylową Uici sprzedają handlarzom arabskim i lewantyjskim, którzy, zkolei, wywożą je do krajów Europy i Ameryki, gdzie przekształcają się one niebawem w eleganckie torebki, nesesery i inne drobiazgi toaletowe. Kto wie, ile polskich elegantek nosi, nie mając o tem pojęcia, torebkę z krokodyla — mieszkańca jeziora Tsana! Mięso hipopotama jest najbardziej cenionym przez Uitów przysmakiem i zabicie tego zwierzęcia stanowi wielkie święto dla mieszkańców wiosek, którzy brali udział w polowaniu. Skórę hipopotamią używa się w całej Abisynji do wyrobu tarcz, biczów i t. p., a więc i ona również stanowi niezły objekt handlowy.

Polowanie Uitów na hipopotama jest czemś jedynem w swoim rodzaju i, kto brał w niem udział, nigdy go nie zapomni. Przygotowania do tego święta trwają przez

52)

(Ciąg dalszy.)

Inspektor spojrzał na zegarek na swoim przegubie. Czwarta. Dwanaście godzin minęło od chwili odkrycia zbrodni. Czy, wkraczając tu, mógł się spodziewać, że wyjdzie stąd tak, jak to obliczał Downar? Że wyprowadzi „własnoręcznie“ mordercę! A jednak, nie widział nadziei na zmianę sytuacji. Adam uwięziony, jedyny współpracownik, który mógłby podjąć coś z własnej inicjatywy.

Poczuł na sobie przenikliwy, bystry wzrok inżyniera.

— Schowam rewolwer do kieszeni, jak przedtem. Pan pójdzie obok mnie, z prawej strony. Nie odpowie pan na żadne pytania swoich agentów, będziemy spacerowali wolno, jakby nic nie zaszło. Dojdziemy do drzwi, pan rozkaże je otworzyć, wyjdziemy razem. Co dalej, zobaczymy.

— I pan wierzy w swą ucieczkę, Downar?

— Jestem jej pewny. Początkowo miałem zamiar uciec przez wyłom po wybuchu, wykorzystując zamieszanie, pożar i..

— I swoje alibi — dokończył Żbik.

— Tak. Teraz jednak zmieniłem plan, bo pan zbyt wcześnie odkrył swoje karty. Przeliczył się pan, inspektorze, — powtórzył z wyraźnym odcieniem zadowolenia w głosie.

Bernard Żbik stał nieporuszony. Już przestał rozważać możliwości kontrakcji, gdyż w tej chwili nie widział ani jednej z nich. Mógł liczyć tylko na cud — ale w cudy Wielki Psycholog nie wierzył.

— Co oznacza Ozyrys, inżynierze? — zapytał naturalnym głosem, albowiem pogodził się już z sytuacją.

— Powiem panu później, w samochodzie. W tej chwili musimy już iść. Pan jest genjalnym detektywem, inspektorze. Nie spodziewałem się tak szybkiego zdemaskowania. I ja się nieco przeliczyłem.

Zapalił nerwowo papierosa..

— Idziemy...

Włożył, jak poprzednio prawą rękę z rewolwerem do kieszeni marynarki i ujął klamkę. W tej samej chwili rozległo się głośne, stanowcze pukanie do drzwi. Zbrodniarz zbladł, ale nie wyjął ręki z rewolwerem z kieszeni.

— Co to... — szepnął, a wszystka krew uciekła mu z twarzy.

— Nie wiem — stwierdził inspektor zgodnie z prawdą. Zrozumiał, że zbliża się chwila decydująca. Cud? Czy zrządzenie Opatrzności? Dłoń Sprawiedliwości?

Pukanie powtórzyło się i oddrzwia uchyliły się wolno. Ukazała się w nich roześmiana, jaśniejąca radością twarz tego fircyka, podkomisarza Skurskiego. Nie zwrócił uwagi na Downara, na widok inspektora podszedł bliżej i uśmiechnął się ponownie.

— Nie mogłem wytrzymać, panie naczelniku. Musiałem, już, odrazu, choćby o czwartej nad ranem — mówił szybko i chaotycznie pod wpływem radości. — W sześć godzin! Czy teraz powie pan jeszcze, że ja wstąpiłem do policji jedynie dla tytułu podkomisarza? Mamy go!

Inspektor widział prawe ramię bladego Downara i nie chciał ryzykować. Nie mógł jednak milczeć, gdyż i to byłoby ryzyko.

— Kogo macie?

— Tego zaginionego kupca! Wcale nie był zaginiony. Zwykłe bankructwo złośliwe i ordynarny kant ubezpieczeniowy. Zrobił strasznie głupią minę, gdy wygłosiłem formułę i nałożyłem mu bransoletki. Z tem może nawet trochę przeholowałem, przyznaję. Ale jak ja go znalazłem — możnaby to opisać w powieści sensacyjnej! I odrazu przybiegłem tu, aby się pochwalić przed panem inspektorem. Bo ja nie wstąpiłem do policji tylko dla tytułu i zabolało mnie, gdy pan inspektor to powiedział. Ja...

Uspokoił się wreszcie, kochany smarkacz, i umilkł zażenowany. Inspektor uznał, że trzeba coś uczynić. Albo teraz — albo wcale.

— Jak mnie pan znalazł, — podkomisarzu. Bo przecież...

W tej chwili huknął cichy wystrzał z dłoni Downara. Inspektor rzucił się w bok, lecz to było zbyteczne. Podkomisarz Skurski zorjentował się nieprawdopodobnie szybko i skoczył. Padł na ziemię z jękiem, trzymając się za trafione ramię, ale inżynier Downar, morderca, tkwił już w tej sekundzie w kleszczach żelaznego chwytu inspektora Żbika.

Podkomisarz Skurski widział całą scenę. Wciąż leżąc na ziemi uśmiechnął się do kochanego szefa przez skurcz bólu z rany i rzekł przez łzy:

— Bransoletki,... w mojej... kieszeni... automatyczne...

I zemdlał, tak że nie usłyszał już donośnego gwizdu Bernarda Żbika, na którego sygnał pierwszy nadbiegł Rogalski, a za nim Stefan i inni. Detektyw wskazał na Downara i rozkazał bez gniewu:

— Oto morderca. Trzymajcie go dobrze, chłopcy.

— Jeszcze jak! — panie inspektorze. Samobójstwo policyjnie wzbronione — błysnął oczyma rozradowany Wielgus.

— Trzymaj się wiatru, najdroższy, jako rzekł abisyński kat do swej bogdanki, gdy...

XVII.

TYLKO LOGIKA.

— Dawaj!...

— Osiem bitych stron, aż palce bolą. Dziwny człowiek, pogodził się zupełnie ze swoim losem i wyjaśnił cały przebieg czynu. Spodziewałem się wybuchów, wykrętów, zwykłej, nędznej maskarady skruchy — a ten nic. Prosto, logicznie, szczegółowo i — co najdziwniejsze — bez przeświadczenia winy.

(Ciąg dalszy nastąpi).

parę dni, przyczem czarownik danej wioski odprawia swe zaklęcia, mające zapewnić wyprawie powodzenie. W oznaczonym dniu kilka lub kilkanaście „tank" (tanqua — łódź tubylców, długa, bardzo wąska, z liści papyrusowych, powiązanych ljanami), wyjeżdża na polowanie. W jednej z łodzi, zazwyczaj największej, płyną najstarsi, najszacowniejsi mieszkańcy wsi i czarownik. Zaczyna się poszukiwanie hipopotama, które czasem trwa kilka godzin, jako że zwierzęta te są już w Tsanie dość rzadkie. Gdy Uici spostrzegą wreszcie olbrzymią, charakterystyczną plamę na wodzie, będącą grzbietem hipopotama, zaczyna się najtrudniejsza część łowów. Chodzi o to, aby hipopotama zwabić jak najbliżej łodzi, tak, iżby można go było dosięgnąć dzidami i strzałami. To jest zadanie czarownika. Gra on jakąś dziwną melodję na instrumencie, podobnym nieco do rogu i śpiewa zaklętą pieśń do zwierzęcia. Płyną nad bezmiarem wód monotonne, senne dźwięki rogu, płyną słowa pieśni.. „Gumare!", śpiewa czarownik, „Mały ojczulku! Zbliż się! Twoje mięso jest takie smaczne! Wybacz nam, ojczulku, ale mięso twoje jest takie tłuste! Chodź, ojczulku, zaspokój nasze pragnienia!" I, czy uwierzycie, zwierz, jak zahipnotyzowany, zbliża się do łodzi i ginie. Tak silnie działa na niego monotonna, dziwna muzyka. Zresztą, niektórzy europejscy podróżnicy stwierdzili, że taki sam efekt wywiera gwizd zwykłej świstawki.

Część zdobytego mięsa odnoszona jest obowiązkowo na święte wyspy do tajemniczych klasztorów i kościołów, drzemiących wśród ogromu wód. Jest to zwyczajowa ofiara. Tak było od wieków, tak jest dzisiaj i tak będzie zapewne długo jeszcze na jeziorze Tsana, — czy Włosi będą niem władać, czy kto inny...

R. F.

Gdzie jest zaprzeczenie władz gdańskich?

Piszą nam z **Gdańska:**

Od kilku tygodni jesteśmy świadkami pewnych, zdaniem naszem, poważnych przemian, jakie miały miejsce w Wolnem Mieście. Okres świąteczny nie przyniósł spodziewanego uspokojenia umysłów. Odwrotnie stwierdzić możemy, iż nastąpił pewien **wzrost podniecenia.**

O ile dotąd mówiło się wyłącznie o stosunkach pomiędzy hitlerowcami a opozycją i walką jaką prowadzą ze sobą oba obozy, o tyle dziś sytuacja uległa pewnej zmianie i kierunek wycieczek ze strony narodowych socjalistów zwrócił się **przeciwko Polsce.** Nie potrzebujemy chyba podkreślać, iż taktyka hitlerowców stosowana od szeregu miesięcy w Gdańsku działała może nieświadomie, **na korzyść Polski,** gdyż najzajadlejsi nasi przeciwnicy z obozu mniejszości zorjentowali się, że polityka polska dawała Gdańskowi wiele korzyści gospodarczych, bez jakichkolwiek zobowiązań wzajemnych na gruncie politycznym. Hitlerowcy zaś mają za sobą okres czasu ich rządów, który poza pewnemi problematycznemi „zdobyczami" politycznemi nie dał żadnych pozytywnych i realnych rezultatów na gruncie gospodarczym, czego nie jest w stanie ukryć najbardziej pomysłowa propaganda.

Sytuacja w Gdańsku będzie wymagała prawdopodobnie

PRZEPROWADZENIA NOWYCH WYBORÓW.

Aczkolwiek Liga Narodów nie wywarła koniecznego dla „uspokojenia umysłów" nacisku, niemniej jednak gwałty przedwyborcze nie będą mogły być jeszcze bardziej wzmożone. Argumenty gospodarcze, jak wspomnieliśmy, upadły i przemawiają raczej przeciw, niż za, a zatem należy szukać innych dróg agitacyjnych.

Wspólny front antypolski i antykomunistyczny (ciekawe połączenie), głosowanie nad przywróceniem stanu pierwotnego pod hasłem „Z Rzeszą" lub „Sprzedać się Polsce" i t. p. — oto kierunek, w którym poprowadzona zostanie akcja przedwyborcza.

PRASA POLSKA POMIJA STALE MILCZENIEM

to, co się dzieje w Gdańsku. Prasa gdańska „zgleichschaltowana" nie podaje tego, co w Polsce myślą o zagadnieniach gdańskich. Czy taka taktyka z naszej strony jest słuszna?

Raz po raz jedno z pism polskich poda oderwane fakty dotyczące wyraźnie antypolskiej polityki Wolnego Miasta. Senat twierdzi, że są to plotki rozpowszechniane przez opozycję, aby „zerwać miłe stosunki łączące obecnych władców Gdańska z Polską".

Dlaczego więc senat gdański nie da zaprzeczenia do całej prasy polskiej, że jest inaczej, że naprawdę dobra wola kieruje władcami Gdańska, że wszystkie S. S. i S. A. są wychowane w duchu zrozumienia i pojednania?

Stwierdzamy na zasadzie faktów, że rola S. S. i S. A., poza funkcjami wojskowemi, co do których nie mamy najmniejszego złudzenia, jest rolą

AGITATORÓW-PODŻEGACZY,

prowokatorów, którzy wyłącznie we własnym interesie podjudzają społeczeństwo gdańskie przeciw Polsce, tusząc, albo przynajmniej starając się jednocześnie tuszować, że **polityka hitleryzmu gdańskiego doprowadza Wolne Miasto do gospodarczej ruiny.**

Oczekujemy oficjalnego zaprzeczenia ze strony odnośnych czynników W. Miasta, że jest, a przynajmniej będzie inaczej!

Z Gdyni i wybrzeża.

REPERTUAR KIN:

BAJKA: Największa atrakcja XX wieku Schirley Temple w swym najnowszym filmie p. t. **„Złotowłosy Brzdąc".** Bogaty nadprogram.

CZARODZIEJKA: Jan Kiepura w najnowszym amerykańskim filmie p. t. **„Pieśń miłości".** Nadprogram: Tygodniki i kreskówka.

LIDO: Przepiękny film p. t. **„Czarne róże".** Najnowsze tygodniki.

MORSKIE OKO: Najwięksi komicy naszych czasów Flip i Flap w swym najnowszym filmie p. t. **„Nocny patrol".** Tygodniki.

NADMORSKIE: Wspaniała Anny May Wong w filmie **„Czo Czin Czau"** oraz tygodnik i kreskówka.

POGOTOWIA:

Lekarz dyżurny — tel. 12-40.

Miejskie Zakłady Elektryczne — tel. 29-67.

Telefon nr. 14-60 posiada przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Gdyni, ul. Starowiejska 19.

Gabinet komendanta i kancelarja tel. 20-22.

Lekarzy domowych wzywać: przed południem do godz. **11,** po południu do godz. **18.**

Po odbiór statku „Batory" wyjechała do Triestu delegacja tow. Gdynia—Ameryka, linje żeglugowe s. a. W skład delegacji, reprezentującej władze towarzystwa, wchodzą: naczelnik wydziału żeglugowego w Min. P. i H. Tadeusz Ocioszyński i naczelny dyrektor t-wa Gdynia—Ameryka Aleksander R. Leszczyński.

Statek „Pułaski", który dnia 11 bm. odpłynął z Dakaru (Afryka północna), znajduje się obecnie w drodze do Gdyni, gdzie spodziewany jest dnia 19 bm. Statek wiezie 66 pasażerów i 1400 tonn ładunku.

„Piłsudski" odjechał z pełnym kompletem pasażerów amerykańskich na drugą wycieczkę do Kuby i Jamajki.

Nowa linja regularna. Firma Bergenske Baltic Transports zgłosiła do Urzędu Morskiego nową linję okrętową, utrzymującą regularną komunikację między następującemi portami: Gdynia—Gdańsk—Stockholm—Vestervick—Oskarhamn. Na linji tej kursować będzie statek „Ingeborg" w odstępach 14-dniowych. Pierwsze zawinięcie statku do Gdyni przewidziane jest dnia 18 bm.

Mistrzostwa bokserskie. W dniu 18 i 19 kwietnia br. odbędą się długo przez sympatyków boksu oczekiwane mistrzostwa bokserskie miasta Gdyni, organizowane przez komisję przedstawicieli klubów. Zawody zapowiadają się bardzo ciekawie a szczególnem zainteresowaniem cieszyć się będą walki w wagach piórkowej, półśredniej i średniej. Mistrzostwa będą rozegrane w Hali Wystawowej (ul. Rybacka), początek zawodów w sobotę, godz. 19. Na czoło zgłoszonych zawodników wybijają się nazwiska: Schöna, Lubeckiego, Mońki ze Strzelca, Michalaka i Glińskiego z Bałtyku, Kokocińskiego, Jarry i Witolda z YMCI. Ogólna ilość zgłoszonych około 40 zawodników.

Kalejdoskop wypadków gdyńskich

Święta na wesoło. Zaczęło się już od tradycyjnej „rybki". W domu sprzątanie, pieczenie, gotowanie. Panie domu wyjątkowo chętnie widziały w tym okresie nieobecność zawadzających mężów. Dokąd więc mieli się ci „wysiedleńcy" udać? W barze czy kawiarni spotkali się mężowie i nie mężowie, by oblać rybkę lub zalać robaka. Oblewanie i zalewanie przeciągnęło się dłużej, parę godzin snu i znów „dla otrzeźwienia na jednego". Nadeszły święta — pragnienie jeszcze bardziej wzrosło, no a że wiele można „za" do roku koło Wielkiej Nocy", przeto za słabsza głowa nie wytrzymała i fantazja poniosła najspokojniejszych normalnie obywateli. Skutek był jednak dla wielu smutny. Szesnastu „wesołków" powędrowało do komisarjatu za zbyt głośne okazywanie „świątecznego nastroju". Kto wie, niejeden może z odprowadzonych wolał przespać się w areszcie policyjnym, niż tak odrazu dostać lanie od połowicy napróżno go wyczekującej.

Prezenty cudzym kosztem. Okres świąteczny jest uważany przez wielu za okres obdarowywania bliźnich. Nie wszyscy mają jednak ku temu potrzebne środki. Gdyński Al Capone nie martwił się brakiem gotówki. Jedna z wystaw sklepowych przy ul. Świętojańskiej, a mianowicie jubilera Banaszkiewicza, odpowiadała w zupełności jego celowi. Wśród nocnej ciszy rozległ się brzęk tłuczonego szkła i do kieszeni bohatera naszego powędrowały zegarki, broszki, papierośnice i pierścionki ogólnej wartości około 4 tysięcy złotych. Ponieważ nie cała zdobycz została zużyta na prezenty dla licznych nadobnych przyjaciółek gdyńskiego Al Capone, gdyż wybór był zbyt duży, policja gdyńska oczekuje ukazania się przynajmniej części skradzionych przedmiotów w handlu. Wydział śledczy P. P. w Gdyni prosi w wypadku uzyskania jakiejkolwiek bądź informacji w tym zakresie o łaskawy meldunek.

Niekompletna demotoryzacja. Niezwykły postęp demotoryzacji naszego kraju jest zdaniem naszem nieco przesadzony w komunikatach prasowych. Przecie o ile notujemy jeszcze wypadki przejechania przechodnia przez samochód z polskiemi numerami rejestracyjnemi, widocznie musi być jeszcze w ruchu kilka aut. Sądzimy więc, że w interesie obrońców i zwolenników projektu „motoryzacji" kraju dobrze będzie podać wypadki samochodowe tłustym drukiem, gdyż będą oni mieli wówczas najlepszy dowód, że tak źle znów nie jest. Otóż w Gdyni mieliśmy ostatnio dwa wypadki spowodowane przez samochody, a mianowicie przez Stanisława Lisa i samochód P. M. 1173. W obu wypadkach chodzi o prawdziwe autentyczne samochody.

wie planowania na koszt miasta parceli p. Ireny Sokołowej

oraz sprawy niezatwierdzenia p. Górskiemu przedłożonego planu parcelacyjnego, z wyjątkiem dwóch parcel, a to **p. Sokołowej** i p. dr. Fihla.

Pan Komisarz Rządu w odpowiedzi powtórzył te same motywy swej odmowy, jakie dał wnioskodawcom na piśmie, na co r. Jankowski zastrzegł sobie możność wniesienia **odwołania do Urzędu Wojewódzkiego.**

Zdawało się, że na tej rozgrywce sprawa ta zostanie wyczerpana. To też nie mało byli zaskoczeni radni, kiedy

radny z frakcji prorządowej

odczytał w tej samej sprawie obszerną interpelację, co zrobiło tem przykrzejsze wrażenie, iż przed pół godziną Rada Miejska wyraziła Komisarzowi Rządu podziękowanie za oddłużenie miasta.

Wyjaśniła tą zagadkę zaraz na wstępie odpowiedź p. Komisarza Rządu, który oświadczył, że na interpelację tą może dać zaraz odpowiedź, gdyż od 18 lutego był na nią przygotowany. Była to więc interpelacja zamówiona, tylko w bardzo niewłaściwej porze.

Tak w odpowiedzi na interpelację r. Jankowskiego jak również r. Michalewskiego, p. Komisarz Rządu zaznaczył, że ostateczną odpowiedź w tej sprawie da **wyrok Sądu Kasacyjnego** oraz radziecka komisja rewizyjna, która sprawozdanie z przeprowadzonej rewizji przedłoży Radzie w najbliższych dniach.

*

Nie możemy w końcu pominąć milczeniem pewnego precedensu stworzonego przez p. Komisarza Rządu, naruszającego kompetencje Rady Miejskiej. Kiedy mianowicie przy ogólnej dyskusji nad budżetem, r. Mistat zaproponował, ażeby **Gimnazjum dr. Zegarskiego,** zgodnie z wnioskiem specjalnie wyłonionej podkomisji radzieckiej dla zbadania stanu materjalnego obu prywatnych gimnazjów, dr. Zegarskiego i SS. Urszulanek przyznać dr. Zegarskiemu subwencję w wysokości **10.000 zł,** co też zaaprobowały połączone komisje budżetowa i administracyjna, p. Komisarz Rządu oświadczył na plenum Rady, że gimnazjum dr. Zegarskiego otrzymać może subwencję w dotychczasowej wysokości, t. j. 4.000 zł, gdyż pozostałą resztą z tego działu **zadysponował już inaczej (bez aprobaty komisyj ani Rady Miejskiej!?).**

Również niemile zaskoczoną była Rada Miejska wniesioną przez dyrektora Izby Przem.-Handlowej **p. mgr. Kawczyńskiego rezygnacją z mandatu radzieckiego** bez podania powodu.

Normalny budżet miasta Gdyni uchwalony.

Ożywiona dyskusja nad budżetem.

Generalny referent budżetowy **dyr. Marciczkiewicz** z dużą samodzielnością objaśnia ważniejsze pozycje budżetu, dając na wstępie bardzo rzeczowo ujęty pogląd na dotychczasową gospodarkę miejską, poczem zakończył swój referat kilku bardzo aktualnemi wskazaniami na przyszłość.

Po generalnym referacie budżetu zreferował nowe statuty M. Z. E. oraz Zakł. Wodociągów i Kanalizacji, **r. Nowacki** oraz uchwałę Rady Miejskiej o **15%-owym dodatku dla urzędników komunalnych.** Ustalono również opłaty kuracyjne dla Orłowa.

Radny mec. Jankowski rozpoczął dyskusję budżetową w wielkim stylu, w której zastrzegł się przedewszystkiem przeciw wprowadzeniu zwyczaju, że **radni nie otrzymują sprawozdania Komisji Rewizyjnej za ubiegły okres budżetowy,** przed uchwaleniem nowego budżetu. Jak w poprzednich posiedzeniach budżetowych, tak i tego roku r. Jankowski złożył

zastrzeżenie

przeciwko przedłużaniu obecnego komisarycznego ustroju m. Gdyni i sposobowi wyboru Rady Miejskiej, pozbawiający ogół mieszkańców miasta wpływu na losy miasta. Uważa też, że liczba 20 radnych, przy obecnym rozroście ludnościowym jest niezgodną z zasadniczemi postanowieniami ustawy samorządowej, które przewidują dla miast ponad 50.000 mieszkańców **48 radnych.**

Szereg bolączek w obszerniejszem przemówieniu poruszył **r. red. Mistat.** Zapytał on przedewszystkiem Komisarza Rządu, dlaczego na podanym na tajnem posiedzeniu komisji budżetowej spisie pracowników otrzymujących oprócz płacy stałe remuneracje, dochodzące często do 100% płacy zasadniczej, niema najgorzej uposażonych, a najwięcej pracą obarczanym **woźnych Komisarjatu.** Następnie w związku z przyjętym etatem stanowisk, r. Mistat zapytał, czy obecnie zajmujący te etaty urzędnicy, odpowiadają wymaganym w tymże statucie stanowisk, **kwalifikacjom naukowym i zawodowym?**

Ostrą polemikę wywołały uwagi radnego Mistata, dotyczące zaniedbanego dotychczas przez Komitet Rozbudowy Miasta, obowiązku

kontroli wysokości czynszów

w domach wybudowanych przy pomocy kredytu Funduszu Budowlanego.

W obronie „zagrożonych kontrolą czynszów" kamieniczników, stanął niespodziewanie **r. Michalewski,** który jest sam lokatorem, przyczem pozwolił sobie na uszczypliwe **osobiste wycieczki** przeciwko r. Mistatowi, mianując go „wielkim łowczym", polującym na głowy tych jednostek, które zdobywają większą rentowność od włożonych przez siebie kapitałów, twierdząc, że wszelką reglementacja czynszów powstrzyma ruch budowlany w Gdyni.

Radny Mistat nie został mu jednak winien odpowiedzi, w której podziękował p. Michalewskiemu za nominację na **„wielkiego łowczego",** gdyż rzeczywiście polował, poluje i będzie polował na głowy wielkich rekinów, niszczących byt klas pracujących oraz drobnego handlu i przemysłu. Wyraża też zdziwienie, że p. Michalewski, jako stary żołnierz legjonowy **wsiadł na kulawego konia,** za jakiego uważa oklepany i gruntownie już zdyskredytowany argument o wstrzymaniu ruchu budowlanego w Gdyni przez wprowadzenie reglementacji czynszów. Kończąc swe przemówienie r. Mistat oświadczył, że „woli być wielkim łowczym" na rekiny, aniżeli **grabarzem tysięcy nędzarzy ginących w nędznych barakach lub leśnych szałasach.**

Radny Mikołajczyk postawił wniosek o

skreślenie podatku od szyldów i reklam

jako wysoce krzywdzący handel i drobny przemysł i rzemiosło, gdyż podatek ten nie przynosi wielkich korzyści, a obudza wielkie rozgoryczenie wśród opodatkowanych.

Pan Komisarz zażądał od r. Mikołajczyka wskazania innego źródła na pokrycie tego ubytku budżetowego.

Zabrał głos r. Mistat, który przyznając słuszność żądaniu r. Mikołajczyka, zaproponował dla pokrycia tego ubytku w dochodach, **opodatkowanie konosamentów na towary eksportowane i importowane przez port gdyński,** choćby najdrobniejszemi stawkami, które nietylko pokryłyby ten niedobór, lecz dałyby wcale pokaźny fundusz na budowę szkół.

Bardzo gorliwie, choć niezbyt szczęśliwie stanął w obronie zagrożonych

interesów żydowskich importerów i eksporterów

radny dr. Kasprowicz, twierdząc, że przez takie opodatkowanie zmniejszyłaby się atrakcyjność portu gdyńskiego...

Niefortunną tą obronę gruntownie ośmieszył w swej replice r. Mistat, podtrzymując swoją propozycję jako dezyderat do opracowania przy przyszłym budżecie.

Radny Miljan oraz **dr. Dzius** zabierali głos w sprawie szpitalnictwa, poczem r. Nowacki postawił wniosek o wyrażenie podziękowania p. Komisarzowi Sokołowi, posłowi Hutten-Czapskiemu, mjr. Tebince, senatorowi Bispingowi oraz mgr. Malessie, za

starania skuteczne o oddłużenie Gdyni.

Wniosek ten przyjęto.

Do ostatniego punktu „interpelacje", zabrał głos r. Jankowski:

W obszernie umotywowanym zapytaniu prosi on Komisarza Rządu o wyjaśnienie, dlaczego mimo zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Prezydenta R. P. o tymczasowym ustroju Gdyni oraz z regulaminem czynności Rady Miejskiej zgłoszonego żądania 5 radnych zwołania nadzwyczajnego posiedzenia Rady Miejskiej, którego porządek dzienny przewidywał

wyjaśnienia komisji rewizyjnej w spra-

Dwaj obywatele Gdańska przemycali do Polski drożdże.

Starogard (jw). Straż graniczna w Skarszewach przed pewnym czasem przychwyciła na gorącym uczynku przemycania przez granicę z Gdańska do Polski większej ilości drożdży **obywateli gdańskich braci Fryderyka i Brunona Guse.** Pomysłowi bracia Guse przekroczyli nielegalnie granicę w pobliżu Skarszew. Obaj przemytnicy osadzeni zostali w areszcie w Skarszewach. Za przestępstwo to odpowiadali bracia Guse przed wydziałem karnym sądu okręgowego w Starogardzie na sesji wyjazdowej w Skarszewach. Guse Fryderyk skazany został na 3 miesiące aresztu i 1.156 zł grzywny, brat jego na 3 miesiące aresztu oraz 578,15 zł grzywny.

Dla Naszych Pań

Rozważania poświąteczne.

Bądźmy szczere i powiedzmy sobie otwarcie, iż **święta doroczne są przeznaczone jakby wyłącznie dla kobiet** I to nie dlatego, że, jak każde święto, sprowadzają zasłużony odpoczynek po trudach dnia codziennego. Wcale nie dlatego: dzieje się wręcz przeciwnie, gdyż właśnie z racji świąt i przez całe święta pracy mamy o wiele więcej. To tylko mężczyźni oddają się wyłącznemu wypoczynkowi.

Pomyślmy tylko: **ile pracy pochłonęły przygotowania do świąt.** Rozpoczęłyśmy je przed dwoma, trzema tygodniami, a skończyłyśmy niemal w ostatniej godzinie przedświątecznej. A jak było w okresie świąt i w pierwsze dni po świętach? Cała odpowiedzialność spoczywała wyłącznie na nas, żadna z nas nie wypoczęła.

A jednak **tak bardzo kochamy święta.** Cieszymy się, gdy nadchodzą, i co więcej powiadamy, że święta są jakby dla kobiet ustanowione. Dlaczego?

Mało jest takich kobiet, które **pracę w domu i dla domu uważają za jakieś ciężkie roboty.** Chyba, że stosunki są tego rodzaju, że do pracy tej nie zachęcają i jak się to mówi: niema dla kogo i poco pracować, bo niema żadnej wdzięczności. Ukoronowaniem tej naszej codziennej pracy jest okres wielkich świąt. Każda gospodyni ma wtedy okazję pokazać swój kunszt i wszystkie swe zdolności w całej pełni. Do wysiłków zachęca również szlachetna rywalizacja. W dni świąteczne bywamy jedni u drugich i łatwo też o porównania. Dobra gospodyni nie obawia się konkurencji i wie, że owoc jej pracy stoi na wysokości zadania, chyba że przedziwny pech sprawi, iż ciasto niezupełnie się uda, albo szynka będzie zbyt tłusta, a cielęcina za twarda. I takie rzeczy zdarzyć się mogą. A jakże! Łatwo w takich wypadkach triumfujemy nad kuzynką, znajomą dobrą lub sąsiadką, gdy nam się wszystko udało.

Poza tem **święta doroczne są świętem rodzin.** I wtedy to bezapelacyjnie królowanie należy do nas. Cieszymy się ze stałej obecności męża w domu, z dzieci i z odwiedzin naszych najbliższych. Wtedy to przedziwne uczucia odczuwa każda z nas, uczucia bardzo przyjemnego zadowolenia i szczęścia z posiadania pod jednym dachem wszystkich swoich najbliższych sercu.

Tak było i w roku bieżącym. **Z okazji świąt mamy też dużo sposobności pokazania się innym i przyjmowania u siebie.** Na te rzeczy my, kobiety, jesteśmy wybitnie wrażliwe i doceniamy w zupełności. Dlatego też starałyśmy się, aby mieć coś nowego z ubrania, żeby się pokazać w jak najkorzystniejszem świetle. Niech mówią o nas, że pięknie wyglądamy, mało starzejemy się i że wogóle **nie dajemy się biedzie.**

Nie naszą rzeczą jest oceniać, czy i jak spisałyśmy się w święta. **Ocenili to już inni, niejednokrotnie bardzo dosadnie, a nawet może boleśnie.** Na złośliwość ludzką nie ma lekarstwa skutecznego. Każda z nas może sobie powiedzieć jednak, że dobrze spełniła swój obowiązek. Pracy, włożonej w święta też nie żałujemy i odnowione na duchu **oczekiwać będziemy z takąż samą gotowością i ochotą przyszłych świąt, których obyśmy wszystkie doczekały w pełni błogosławieństwa Bożego i przy dobrem zdrowiu, a także i w lepszych warunkach materjalnych.** Te słowa niechże będą spóźnionem życzeniem dla Szan. Czytelniczek „Dziennika Bydgoskiego".

Z. Zaw.

Fartuszek i sukienka domowa

(j). Do pracy w domu najbardziej odpowiednim **jest fartuch.** Sukienka domowa mało się od niego różni. Krój, materjał i sposób ubierania jest niemal zupełnie ten sam.

Otóż **fartuchy i sukienki domowe należą do przedmiotów codziennego użytku** i panie zajęte przeglądaniem najnowszych żurnali wiosennych najmniej zajmują się garderobą domową. A jednak ten domowy i niepozorny naogół ubiór musi być dobrze skrojony, gustownie i starannie odrobiony.

Ładny i praktyczny **fartuszek domowy czy sukienka podnoszą samopoczucie pani domu zajętej codziennemi czynnościami w gospodarstwie domowem** i napewno nie zrobi przykrego wrażenia na nagłym, niespodziewanym gościu.

Do prac domowych nie należy pozatem nigdy ubierać wełny lub grubych gatunków materyj, których pani nie lubi prać, ponieważ są dość grube i ciężkie.

Garderoba robocza musi być lekka, łatwo dająca się uprać i o niezbyt jaskrawych kolorach.

Podajemy dzisiaj cztery ładne a nadewszystko praktyczne modele fartuszków domowych.

Między wiosną a latem.

(h). Sprawiając sobie wiosenne palto czy kapelusz myśli pani coraz częściej o zbliżającem się lecie.

Zasadniczo należy garderobę dzielić na dwie kategorje: na te **modele, które są modne przez cały rok i na te fasony, które się nosi tylko okresowo, stosownie do pory roku.**

Dla pań, nie mogących poświęcać wielkich sum na nowości sezonowe, najlepiej wybrać drogę pośrednią. A takim pośrednikiem między wiosną a latem jest **komplet.** Sukienka zazwyczaj stosunkowo dość lekka, niekiedy z jedwabiu, natomiast palto, żakiet krótki lub długi z grubego materjału w podchodzącym kolorze ozdobione tą materją co sukienka.

Komplety bieżącego sezonu poszczycić się mogą **różnorodnością krojów rękawów** tak u żakietów jak i sukien. Rękawy u sukien zazwyczaj pół-długie, przeważnie do łokcia fantazyjnie przecinane, stanowią ozdobę całości. Rękaw długi i zupełnie wąski pozostał nadal modnym.

Na żaboty, kokardy i riuszki bierze się nadal organdynę, georgette, koronkę i coraz bardziej modną pikę. Zaznaczyć jednak wypada, że tego rodzaju komplety nosi się tylko w dość pogodną i ciepłą wiosnę, na chłodniejsze i dżdżyste dni nieodzownem jest palto.

Powyżej podajemy **wiosenny komplet popołudniowy.** Suknia z wzorzystego jedwabiu, żakiet z wełnianej georgetty. Obok popołudniowa sukienka z tafty w drobne kwiaty. Oryginalny rękaw pół-długi, spódnica układana z przodu w szerokie fałdy. Pasek z aksamitu. Do tej sukienki należy wziąć luźny ¾ długi żakiet z grubego jedwabiu. Ostatni komplet ma wszystkie **cechy kompletu wieczorowego.**

Cierpliwość przedewszystkiem!

Co powinna wnieść kobieta do domu rodzinnego?

(h). O obowiązkach żony mówi się na każdem niemal zebraniu kobiecem, na zjazdach, a nawet pogawędkach koleżeńskich. A jednak te wszystkie usłyszane rady zamężnych koleżanek, sióstr, matek czy ciotek idą prędko w zapomnienie.

Młoda narzeczona staje na ślubnym kobiercu pełna radości i jak najlepszych chęci. Już ona da sobie radę! Będzie zajmowała się domem, udzielała towarzysko a nadewszystko będzie bardzo, bardzo szczęśliwa.

To jest jednak teorja — **praktyka z każdym dniem przynosi coś nowego.** Okazuje się, że nie umie zupełnie określić budżetu domowego, że gdy tylko mąż zwróci jej jakąś uwagę na pewne niedociągnięcia — wprawdzie delikatnie, ale... — to gniewa się, irytuje, płacze i **czuje się źle.** I tak lata schodzą.

Potem zupełnie **nie rozumie dzieci,** a to Jaś jakiś skryty i krnąbrny i dopiero słucha, gdy się go uderzy i setki, setki drobnostek, odbierających zdrowy sen, dobry wygląd i radość życia.

Kobiecie braknie wyrobienia życiowego, pogody umysłu i... cierpliwości. Zdobyć te zalety jest nadzwyczaj trudno, ale o tem powinny pamiętać i tego winny nauczyć młode panienki te wszystkie życzliwe ciotunie i koleżanki.

Cerpliwość jest fundamentem ogniska domowego; zespala rodzinę, wybacza niektóre błędy i wnosi ożywczy prąd w trudne warunki materjalne domu.

I tej największej bodaj zalety, jaką jest cierpliwość, musi mieć kobieta niezmiernie dużo. Nie można wydawać na dzieci wyroków bezapelacyjnych, trzeba do nich podchodzić z różnych stron, należy odszukać drogę do serca swoich dzieci i żyć z nimi, a nie naginać do siebie i karać za to, że są inne.

Kobieta posiadać musi w sobie dużo siły, aby umieć być cierpliwą, ale posiąć ją musi bezwzględnie, gdyż inaczej atmosfera panująca w domu niezawsze będzie przyjemną i zachęcającą.

Kobieta i okulary.

Duży procent kobiet pracujących niezawsze w odpowiednich warunkach zdrowotnych, cierpi na **słaby wzrok.** Niemały też procent .ych właśnie kobiet zupełnie się nie leczy, zaniedbuje wzrok i pogarsza swoje szanse życiowe. Jednakże samowolna utrata dobrego wzroku jest ogromną lekkomyślnością, która w późniejszych latach odbija się fatalnie.

Panie odnoszą się z ogromną rezerwą do okularów. Uważają je za dowód starości i brzydoty. Jednakże w szeregu tak nierozsądnie myślących kobiet znalazło się i kilka takich, które dla ratowania wzroku noszą okulary i o dziwo! wyglądają w nich dobrze. **Należy tylko szkła w odpowiedniej oprawie dostosować do swej cery i koloru włosów.** Jest przecież tyle odcieni i gatunków opraw, że najbardziej wybredna pani może wybrać coś dla siebie. Panie noszące okulary winny kupować kapelusze o większych rondkach.

Odpowiedzi redakcji

A. J. W tej sprawie najlepiej się zwrócić do gabinetu kosmetycznego, który poda Pani jakiś skuteczny środek. Ostatnio powstała w Bydgoszczy nowa placówka p. Ginter-Trzebuchowskiej przy ul. 20 Stycznia 22 I ptr.

B. B. Dobra krawcowa napewno Pani doradzi. Nie należy się dziwić jej odmowie, wszak brak gustu klientki zawsze w potocznej rozmowie spada na krawcową, zresztą mamy obecnie w Polsce ogromny wybór polskich żurnali. Należy obrać sobie gotowy model i sprawa będzie załatwiona.

F. G. Guziki jako przybranie są lansowane obecnie przez wszystkie ośrodki mody. Płaszcze, suknie, żakiety — wszystko ozdabia się guzikami.

Zapomniane gwiazdy.

— Czy znacie państwo Helę Moja?

— Nie. Kto to właściwie?

Powyższe pytanie i odpowiedź mówią nam właściwie już bardzo dużo. Hela Moja była przed 20-tu laty taką samą słynną aktorką, jaką dzisiaj jest Marta Eggerth. Z biegiem lat wycofała się zupełnie z świata filmowego. Wystarczyło kilkanaście lat, ażeby nazwisko jej zupełnie weszło w zapomnienie. Takich nazwisk wybitnych aktorów filmowych, gwiazd, które przestały już świecić pełnym blaskiem sławy, jest więcej. Zapomniane znikły w szarzyźnie życia. Warto rzucić okiem wstecz na owych dawnych bohaterów filmowych, którzy zachwycali grą i urodą publiczność kinową i stwierdzić, gdzie się obecnie znajdują.

Niewielu z nich występuje obecnie w epoce filmu dźwiękowego. Wśród senjorów i senjorek filmu niemieckiego wymienić należy w pierwszym rzędzie aktorkę Henny Porten, Olgę Czechowę, coraz rzadziej spotykanego Harri'ego Liedtkiego i Harry Piela. Znacznie większa jest oczywiście liczba tych, którzy ostatecznie już wykończyli się na zawsze. Który z kinomanów przypomni sobie jeszcze dzisiaj nazwisko Bernharda Gretskego z wielkiej serji filmów światowej sławy reżysera Joe May? Znikł nagle i niewiadomo, co się z nim stało. Miły aktor, bardzo elegancki Bruno Kastner przed kilku laty stał się głośnym w dziennikach, które doniosły o popełnieniu przezeń samobójstwa. Podobny los spotkał jego kolegów, wybitnych aktorów filmowych Olafa Foensa, Karola Beckersachsa i Bernda Aldora.

Niezwykłą popularność zyskała swego czasu jedna z najbardziej adorowanych gwiazd filmowych, Fern Andra, o której podobnie, jak obecnie o Grecie Garbo, nie mówiono inaczej jak „boska Fern Andra". Była to naprawdę piękna kobieta, niezwykłej urody i doskonała aktorka, lecz dziś tak samo zupełnie zapomniana. Fern Andra była rodowitą Amerykanką i nasamprzód występowała w teatrach rewjowych oraz w wielkich cyrkach Londynu. Wybitną tą artystką zainteresowali się niemieccy producenci filmowi, dzięki którym wypłynęła jako jedna z największych gwiazd ekranu. Szczególnie filmy, mające za tło życie cyrkowe, w których „boska Fern Andra" występowała w głównych rolach, przyniosły jej wielką sławę. Przenosząc się do stolicy filmowej świata, do Hollywood, próbowała również w filmie dźwiękowym, lecz niestety, bez powodzenia. Odtąd gwiazda ta przestała świecić a mąż jej, były mistrz świata w boksie Prentzel, zarabia obecnie na utrzymanie siebie i żony jako szofer taksówki w Nowym Jorku.

Rozkoszna bohaterka przeróżnych komedyj filmowych, Wanda Treumann posiada kino w jednem z przedmieść Berlina. Były jej partner, Viggo Larsen, znikł niespodziewanie i żyje niewiadomo gdzie pod swem zwykłem nazwiskiem i już na zawsze pożegnał się z filmem. To samo dzieje się z słynną Mia May, żoną reżysera Joe May. Córka jej, Ewa May, pragnęła zdobyć taką samą sławę jaką osiągnęła jej matka, lecz wobec tego, iż nie powiodło jej się w karjerze artystycznej, popełniła samobójstwo. Znikły również takie gwiazdy, jak: Lucie Doraine, Hanni Weisse, Ossi Oswalda, Marja Corda. Ta ostatnia wyszła zamąż za aktora filmowego Junkermana, z którym prowadzi teatr, cieszący się wielkiem powodzeniem. Lotte Neuman również zaliczyć trzeba do zapomnianych wybitnych aktorek filmowych. Przez pewien czas piękna ta aktorka występowała jeszcze jako subretka, lecz obecnie wycofała się ze świata teatralnego. Asta Nielsen, owa niebezpieczna kobieta z temperamentem i niezwykle kapryśna, dziś również nie istnieje, odkąd Hollywood wprowadził filmy dźwiękowe. Słynny aktor Maks Landner, który występował w rolach detektywów, popełnił samobójstwo.

Bożyszczem pensjonarek był przez długie lata Gunnar Tolnaes. Słynny film „Ulubiona kobieta maharadży", dzięki któremu zyskał światową sławę, cieszył się takim samem powodzeniem jak obecnie filmy z Paulą Wesseley, a dzisiaj wybitny ten aktor tak samo — zapomniany. Szereg aktorek i aktorów zmarło w nędzy a szczególnie tragiczny był los Dorit Weixler, którą ubóstwiano dawniej tak samo jak dzisiaj ubóstwia się Franciszkę Gaal. Występując w jednym z większych teatrów berlińskich, Weixler na scenie doznała pomieszania zmysłów i wkrótce potem zmarła w zakładzie dla obłąkanych.

Droga aktorki filmowej, aczkolwiek pozornie wydaje się być błyszczącą złotem i szczęściem, jak widać, rzadko kiedy usłana jest różami. Promienie sławy nie długo otaczają bohaterów filmowych. Wszystko tylko do czasu.

Z powyższego rzutu okiem wstecz na te liczne gwiazdy filmowe, dziś już wygasłe, wnioskować możemy, że szczęście przemija a pod koniec żywota — życie i dla nich przedstawia się szaro i bez uroku. Jaka będzie przyszłość tych, którzy obecnie błyszczą na firmamencie filmowym? Czy spotka ich taki sam los jak wielu innych gwiazd ówczesnych?...

Żywi nieboszczycy na Haiti.

Legenda o założeniu państwa murzyńskiego. — Mieszanina prawdy i fantazji. Niezbadane tajemnice.

Z głębi dziewiczych lasów Konga i Ubangi dotarła wiedza o początkach czarnej rasy do Senegalu i Gambji. Stamtąd zawieźli ją murzyni, zawleczeni w niewolę przez północnych zdobywców, przez morza na Haiti. I tam żyła ona dalej do dzisiaj w tajemniczym kulcie Voo-Doo. Wprawdzie już **praojcowie dzisiejszej generacji kłonili głowę przed krucyfiksem,** ale głębiej niż nauka chrześcijańska zakorzeniona jest w sercach wnuków **prastara wiedza Afryki.**

Wciąż jeszcze włada na Haiti kult Voo-Doo, którego tajemnic nie udało się badaczom wyjaśnić. Nawet w ostatnich czasach wydarzały się tu i tam dziwne zbrodnie, które nowoczesna wiedza wytłumaczyłaby „hipnozą“. Ale murzyni, a nawet sędziowie na Haiti, wierzą, że zbrodnie te należy przypisać sztukom Voo-Doo. Śledztwo nie może nigdy wyjaśnić całej prawdy. Murzynów ogarnia lęk, gdy muszą mówić o tem i nikt nie wie, jak jest naprawdę.

Kult Voo-Doo odegrał bezsprzecznie dużą rolę przy zakładaniu republiki murzyńskiej. — Przedstawia to żyjąca jeszcze na Haiti **legenda, będąca mieszaniną prawdy i fantazji.**

Przed wielu tysiącami lat żyło w głębiach dziewiczych lasów Afryki **silne plemię odważnych olbrzymów.** Należała do nich cała ziemia, ale ambicje ich były niezaspokojone. Szydzili z samych bogów. W potężnych walkach pokonali bogów i wydarli im największe dobro: **władzę nad śmiercią.** Nie umarli więc jak wielcy bogowie, lecz rozpłynęli się we wszechświecie i dzisiaj jeszcze czuje wszechświat wraz z ziemią ich władzę. Czarni nazywają ich „N'Ghil“, **demonami wyżyn.**

Demonowie wyżyn spłodzili ponury ród czarowników, władających nad mocami wszechświata i ludźmi. Znali oni **cudowne zioła, które dawały im władzę wielkich bogów.** Warzyli z nich brunatny napój, zmuszając do picia tego napoju czarnych ludzi. Czarni ludzie umierali po wypiciu napoju. Ale umieranie ich nie było śmiercią. Całemi godzinami leżeli w odrętwieniu. Potem budzili się do nowego życia. Ale tracili jedno: **siłę własnej woli.** Żyła w nich tylko wola czarownika. Ci ludzie bez woli i duszy wykonywali najdrobniejsze rozkazy czarowników, nie pojmując ich celu. Czarni ludzie nazwali ich „zombie“.

Ta legenda sięga wieków i przez wieki drzemała spokojnie. Potem obudziła się nagle. — Wtedy, gdy Faustyn Soulouque, syn murzyna z Haiti, ogłosił siebie władcą. Każdy opór zdławiał w strumieniach krwi, aż utrwalił swoje cesarstwo. Ale wciąż jeszcze obawiał się odruchów buntu ujarzmionego czarnego ludu. Wtedy przyszedł mu z pomocą Legendre, ostatni ze starego rodu czarowników i odsłonił mu tajemnicę Voo-Doo i N'Ghilów. I ponownie zabłysły w górach Haiti ołtarze Voo-Doo i krwawych ofiar ludzkich. Znowu zaczął krążyć wśród czarnego ludu **puhar z brunatnym napojem czarowników.** — Znowu czarny lud z Haiti zmienił w „zombie“, w ślepych niewolników Faustyna, Cezara murzynów.

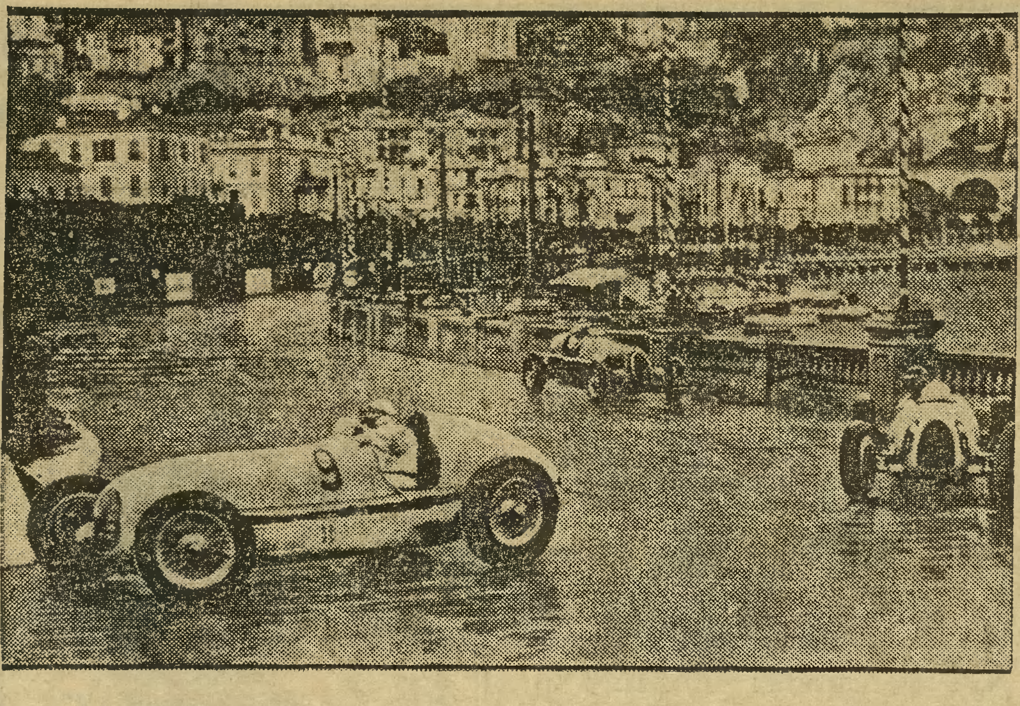
Ale ostatnie i najgłębsze tajemnice prastarej wiedzy ujarzmiania ludzi dawno przepadły. Powoli, przez wiele lat, zrzucali „zombie“ jarzmo niewoli. Potężnie zerwał się bunt przeciw władcom. W porywie tym **zgnietli gwardje czarnego cesarza** i zniszczyli złoty tron cesarski w Portau-Prince. Przerażony cesarz Faustyn uciekł za morze. Samotny i zapomniany umarł jako 58-letni starzec na wyspie Barbados.

Łotwa pod znakiem zmiany prezydenta

Dziesiątki tysięcy studentów, chłopów i robotników złożyły imponującą demonstracja pod pałacem prezydenta w Rydze hołd prezydentowi Ulmanisowi. Na zdjęciu prezydent Ulmanis pozdrawia demonstrantów.

O wielką nagrodę Monaco.

Pierwszy tegoroczny wyścig automobilowy w Monte Carlo o wielką nagrodę Monaco wygrał Caracciola na Mercedes-Benz. Zdjęcie przedstawia 9-tkę Caraccioli przed Auto-Unionem. Wyścig był triumfem maszyn niemieckich.

Co są warte oskarżenia hitlerowskie?

Berlin. (KAP). Na krótko przed głosowaniem powszechnem tajna policja polityczna zaproponowała uwięzionemu przywódcy młodzieży katolickiej, prałatowi Wolkerowi zwolnienie pod warunkiem, że zaprzestanie dotychczasowej działalności społecznej i usunie się na pewien czas w zacisze życia domowego. Ks. Wolker odrzucił propozycję i zażądał pełnej, publicznej rehabilitacji zarówno dla siebie, jak i dla oczernionych stowarzyszeń młodzieży katolickiej. W odpowiedzi na to cofnięto mu te drobne ułatwienia, z których korzystał w więzieniu.

Ks. Wolker stał na czele organizacji „Katholischer Jungmännerverband Deutschlands“ i „Deutsche Jugendkraft“ i w dniu 6 lutego r. b. został aresztowany pod zarzutem rzekomych „knowań zdradzieckich“ i „nielegalnego kontaktu z kołami komunistycznemi“. Zarzuty te miały oczywiście na celu zdyskredytowanie w opinji publicznej katolickich związków młodzieży i pozbycie się konkurencji dla oficjalnej „Hitlerjugend“. Materjału dowodowego na poparcie tego oszczerstwa naturalnie nie znaleziono nawet w najmniejszej mierze. Utrzymano jednak zarzut zdrady głównej, oskarżając ks. Wolkera, że rozpowszechniał w katolickiej prasie zagranicznej wiadomości o prześladowaniu związków młodzieży katolickiej w Trzeciej Rzeszy. Ale i to oskarżenie upadło z braku dowodów winy.

Włosi są coraz bardziej pewni siebie
i nie boją się Anglików.

Paryż. (PAT). Agencja Havasa w depeszy z Rzymu zwraca uwagę, że stosunki włosko-brytyjskie są znowu w okresie bardzo silnego natężenia. Koła polityczne włoskie stwierdzają powagę położenia, lecz opinja publiczna **jest spokojna i nie wierzy w możliwość wojny.** Ten stan umysłów we Włoszech ujawnia się nie po raz pierwszy. Już kilkakrotnie od czasu zatargu włosko-abisyńskiego, stosunki włosko-brytyjskie bywały silnie naprężone. Obecnie Włosi są głęboko przekonani, że **oporu Genewy i Londynu nie należy brać na serjo,** że opór ten osłabnie i że rząd włoski zdoła urzeczywistnić w całości swoje plany, t. j.

PODDANIE CAŁEJ ABISYNJI POD WŁADZĘ I KONTROLĘ WŁOCH.

Opinja włoska jest nawet przekonana, że gdyby wybuchł zatarg zbrojny włosko-brytyjski, **Włochy miałyby poważne szanse zwycięstwa.** Wojny takiej nie uważanoby, jak w październiku 1935 r. za akt rozpaczy, lecz przeciwnie, żywionoby nadzieję na zwycięstwo.

Przed 4 czy 5 dniami sądzono, że aby nie drażnić atmosfery, wojska włoskie ruszą na Dessie i Addis Abebę, ale **zawahają się przed marszem na strefę jeziora Tana, jako ośrodka interesów brytyjskich.** Tymczasem od wczoraj pierwsze stronice gazet włoskich **pełne są tytułów takich, jak „Sztandar włoski nad jeziorem Tana“** i podają wiadomości o tem, że **komunikacja jeziora z granicą Sudanu jest obecnie w znacznej większości w ręku Włochów.**

Wypędzenie byłego prezydenta Meksyku.

Były prezydent Meksyku Calles, osławiony prześladowca katolicyzmu, został wysiedlony z granic Meksyku.

Naczelny dowódca floty amerykańskiej
o katolickich kapelanach marynarki wojennej.

New York. (KAP). Naczelny komendant floty Stanów Zjednoczonych, admirał J. M. Reeves wystosował do biskupa z Los Angeles i San Diego, ks. John J. Cantwell'a list, w którym daje **wyraz uznania dla pracy katolickich kapelanów marynarki.** „Wiem — pisze admirał, że sprawi to Ks. Biskupowi radość, gdy stwierdzę znakomitą działalność kapłanów katolickich we flocie. Chociaż sam nie jestem katolikiem, **bardzo cenię wzorową działalność naszych kapelanów katolickich.** Każdy z duchownych, z którymi wszedłem w kontakt, wyświadczał naszej flocie wielkie i cenne usługi“.

Pustelnik w Danji.

W Danji, w lesistych okolicach Sjaellandu, żyje już od kilkunastu lat, wzorem historycznego Diogenesa, pewien Duńczyk zdala od ludzi i świata. Nigdy w dzień nie opuszcza on swej kryjówki, wychodzi z niej tylko nocą. Wszelki kontakt z nim jest bardzo utrudniony. Rozmaite próby dotarcia do niego nie dały żadnych rezultatów. Dopiero ostatnio jeden z fotografów dużego dziennika „Berlingske Tidende“ schwycił po uciążliwych polowaniach objektywem tego nowoczesnego Diogenesa.

Wiadomości kościelne.

Diecezja chełmińska.

Ks. biskup dr. Okoniewski zwolnił **ks. prałata Kurowskiego** z powodu choroby z obowiązków generalnego wikarjusza, zamianował: **ks. biskupa sufragana Dominika** swoim generalnym wikarjuszem; ks. prałata Bolesława Partykę, proboszcza w Grudziądzu — kanonikiem katedralnym w Pelplinie; ks. kuratusa Panka z Rybna — kuratusem w Cielętach; ks. kur. Wilemskiego z Cieląt — kuratusem w Kiełpinach; ks. admin. Dzienisza z Brodnicy — administratorem w Nawrze (dek. chełmżyński); ks. wikarego Broniszewskiego — kapelanem w zakładzie św. Boremeusza w Chojnicach.

Jeden rok więzienia
za znieważenie policjantów.

Starogard (jw). Mieszkaniec wsi Więckowy (pow. kościerski) Synak Walenty chciał spróbować szczęścia i „przejechać się“ pociągiem gratisowo. Dnia 7 marca br. wsiadł na stacji Bączek do pociągu, jadącego w kierunku Skarszew. bez biletu. Na żądanie konduktora, aby wpłacił przejazd pociągiem, Synak wcale nie reagował. Konduktor, nie widząc innej rady, wezwał policję. Opornego pasażera „na gapę“ poprosił o opuszczenie pociągu przodownik policji p. Bączkowski ze Skarszew, a gdy wezwanie nie odniosło skutku, zamierzał stróż porządku publicznego usunąć Synaka z przedziału. Synak jednakże stawił opór, bił przod. Bączkowskiego pięściami i kopał nogami, rzucając pod adresem tegoż i posterunkowych pp. Bocheńskiego i Kaźmierczaka wyzwiska, których niepodobna powtórzyć. Za czyny swe Synak odpowiadał przed wydziałem karnym sądu okręgowego w Starogardzie na sesji wyjazdowej w Skarszewach. Sąd skazał go za opór i znieważenie policjantów na 1 rok więzienia, a za jazdę bez biletu wymierzył mu 50 zł grzywny.

Kronika

Bydgoszcz, dnia 16 kwietnia 1936 roku.

KALENDARZYK.

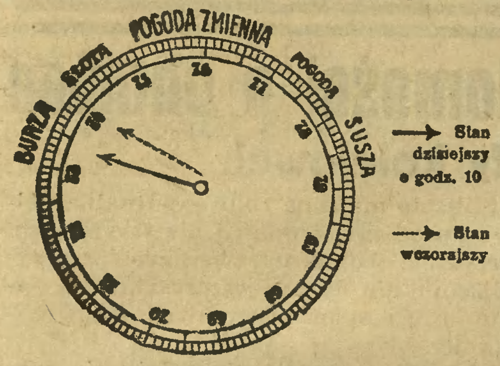
Dziś: Benedykta Józefa Labre.
Jutro: Aniceta pap. i męcz.
Wschód słońca o godzinie 5,03.
Zachód słońca o godzinie 18,57.

—::—

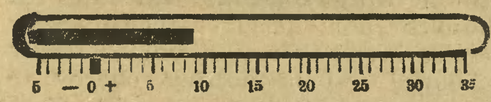
Stan pogody.

NADAL CIEPŁO.

Wczoraj w godzinach popołudniowych w Wileńskiem, na wybrzeżu i częściowo w Małopolsce Wschodniej panowała pogoda słoneczna o umiarkowanem lub niewielkiem zachmurzeniu nieba. Temperatura o godzinie 14 wynosiła: 4 st. w Gdyni, 6 w Wilnie, 8 w Bydgoszczy, 11 w Poznaniu, 12 w Zakopanem, 16 w Warszawie i Łodzi, 17 w Lublinie i Lwowie, 18 w Krakowie, a 20 w Dęblinie. — Dziś rano w Bydgoszczy ciepło i pochmurno. — Przewidywany przebieg pogody: Po mglistym i miejscami chmurnym ranku, w ciągu dnia pogoda słoneczna o umiarkowanem zachmurzeniu nieba. Temperatura w ciągu dnia około 15 stopni. Słabe wiatry z kierunków południowych.

Termometr wskazywał dziś rano:

DYŻURY NOCNE APTEK
od 14. IV. — 19. IV. 36.

1) Apteka przy Bielawach, ul. Gdańska nr. 91, telefon 1467.
2) Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5, telefon 3204.
3) Apteka Staromiejska ul. Długa 39, telefon nr. 3300.

—::—

Telefon Pogotowia Ratunkowego 2615.

—::—

— **MUZEUM MIEJSKIE** otwarte codziennie od 9—16, w niedzielę i święta od 11—14. Obecnie w Muzeum wystawa „Grupy Plastyków Bydgoskich“.

—::—

KSIĘGARNIA BRACI BAŻAŃSKICH, ul. Gdańska 17, wypożycza wszystkie nowości beletrystyczne na warunkach niezwykle przystępnych. Olbrzymi wybór dzieł najpoczytniejszych autorów. Co tydzień dołącza się kilkadziesiąt nowych powieści

—::—

„LEKTURA“, wypożyczalnia książek przy ul. Gdańskiej 54. **Posiada największy wybór beletrystyki ostatniej doby.** Wypożycza książki również na prowincję.

—::—

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Dziś, w czwartek i jutro, w piątek **„ROZKOSZNA DZIEWCZYNA“** Benatzky'ego.

W sobotę premjera arcydzieła komedji polskiej Al. hr. Fredry **„ŚLUBY PANIEŃSKIE“.** Skąpana w blaskach poezji komedja ta, otrzyma u nas oryginalną inscenizację i reżyserję koncepcji takiego mistrza kunsztu scenicznego, jakim jest **Karol Borowski,** czołowy reżyser teatrów T. K. K. T. w Warszawie. Doborową obsadę tworzą pp.: Morozowiczowa, Motyczyńska, Paszkowska, Dzwonkowski, Lochman, Serwiński i Szyndler. Stylowe wnętrze skomponował J. Hawryłkiewicz.

—::—

— **Jest dużo chleba w Polsce** dla energicznych, fachowych i rozporządzających choćby skromną gotówką kupców, rzemieślników i przedsiębiorców. Punkty osiedlenia wskazuje „Związek Polski“ — Poznań, ul. Pocztowa 27.

— **Związek Polski** chroni dobro polskie i nawołuje do przestrzegania zasady: „Swój do swego!“ — Związek Polski osiedla mieszczan-Polaków. Pomóż i Ty! Poznań, ul. Pocztowa 27 (tel. 12-28). Konto PKO. 206 858.

— **Zarząd Koła Związku Oficerów Rezerwy zawiadamia** wszystkich członków, że zajęcia na kursie p. w. odbywają się co piątek w godz. od 19.30 w Kasynie Oficerskim 62 p. p. przy ul. Marsz. Focha. Zarząd Koła prosi członków o gremjalny udział w dniu 17 bm.

— **Firma Job składa 7 zł na bezrobotnych** zamiast wieńca na grób ś. p. Jarockiej.

— **Francuskie kursy rządowe,** angielskie kursy i bibljoteka Tow. Alliance Française zawiadamiają, że po ferjach wielkanocnych zostały otwarte 15 bm. (6948

Emeryci!

Przypominamy, że wielkie zgromadzenie emerytów odbędzie się **dnia 18-go kwietnia br.** (w sobotę) o godzinie 16 w sali Strzelnicy.

Pomorski Związek Emerytów.

Na marginesie.

Do zjawisk najbardziej bolesnych w naszem życiu społecznem należą samobójstwa młodzieży. Raz poraz ginie gdzieś istnienie człowieka, który jeszcze na dobre nie został człowiekiem. Samobójstwa młodzieży szczególnie licznie występują w okresie najsilniejszego przeżycia w życiu młodzieży — w okresie egzaminów dojrzałości. A że matura już blisko, warto więc, żeby wszyscy zastanowili się nad dyskusją, która toczyła się na specjalnym wieczorze, zorganizowanym w Warszawie z inicjatywy rodziców, a poświęconym właśnie sprawie przyczyn samobójstw wśród młodzieży.

Najważniejszemi powodami częstych zamachów samobójczych młodzieży są: wrodzone predyspozycje psychiczne niektórych jednostek w kierunku samobójczym, różnego typu neuropatje i neurozy, którym się środowisko — nie rozumiejące ich i nie oceniające ich należycie — nie umie przeciwstawić, oraz — kwestja specjalnie dotąd zaniedbana — brak troski u wychowawców o wyrobienie w młodzieży odporności nerwowej i moralnej wobec życiowych komplikacyj i nawet wobec zwykłych kłopotów, wobec nieuniknionych zmagań i trudów dnia codziennego.

Za mało stosunkowo zwraca się uwagi na ten podstawowy moment w kształceniu charakteru: na ćwiczenie hartu i opanowywanie t. zw. potocznie „nerwów“. Nic dziwnego, bo i starsze pokolenie prawie wcale o to nie dba u siebie i dla siebie.

Rezultatem tego jest i musi być — coraz większe i coraz powszechniejsze „zdenerwowanie“, poddawanie się różnym „nastrojom“, przejmowanie się drobiazgami.

Wpływ tego stanu rzeczy na młodzież jest ogromny i ogromnie szkodliwy. Ale, chciaż to rozumie każdy, nie widać niemal, aby ktoś z tego wyciągał jedynie właściwe wnioski.

Nerwowość młodzieży jest przerażająca. Histerja poprostu wisi w powietrzu i dlatego młodzież traci odporność duchową na ważniejsze i mniej ważne przykrości i urazy.

Są to rzeczy znane, a jednak trzeba o tem mówić bezustanku, bo to, mimo wszystko, jedyny sposób, abyśmy wkońcu zaczęli na nie zwracać uwagę i abyśmy tej „higjenie psychicznej“ wkońcu przyznali w codziennem życiu takie przynajmniej miejsce, jakie przyznaliśmy higjenie fizycznej. Trzeba skończyć wreszcie z ciągłem usprawiedliwianiem naszych i naszej młodzieży „nerwów“ trudnemi warunkami chwili obecnej, bo właśnie te trudne warunki są jednym z najważniejszych powodów, dla których trzeba „nerwy“ opanowywać.

Przechodzimy zupełnie wyraźnie epidemję nerwowości i zdenerwowania. I tej epidemji trzeba wypowiedzieć bezwzględną walkę. Chodzi przecież przedewszystkiem o dobro młodzieży.

Czytelnicy nasi mają głos.

Dlaczego nie wypłaca się należności z tytułu ubezpieczeń na życie, zawartych z niemieckimi zakładami ubezpieczeń.

Tysiące obywateli, zamieszkujących Zachodnią Polskę, mają poważne roszczenia z tytułu umowy ubezpieczenia na życie, zawartej z niemieckimi zakładami. W związku z polsko-niemieckim układem waloryzacyjnym z dnia 5 lipca 1928 r. i rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 kwietnia 1931 r., zainteresowani, którzy zgłosili swoje roszczenia w terminie, otrzymali już przed rokiem od Komisarza do likwidacji zobowiązań niemieckich zakładów ubezpieczeń na życie (Warszawa, Krakowskie Przedmieście 60) zawiadomienie, w jakiej wysokości roszczenia zostały przyjęte do ogólnej masy roszczeń. Wypłacono też pierwsze zaliczki na poczet należności. Ale na tem jakoś sprawa utknęła. Na pytania, skierowane do wymienionego wyżej Komisarza, zainteresowani otrzymują drukowaną radę, aby zaniechali nadsyłania pytań lub „bezcelowych próśb“ o wcześniejszą wypłatę. Tymczasem niemieckie zakłady ubezpieczeniowe odpowiadają na pytania, że wszystko już państwu polskiemu wypłaciły. Należałoby z tego wnosić, że ostateczna likwidacja roszczeń nie powinna nastręczać trudności. A jednak dalszych zapowiedzianych rat jak niema tak niema, chociaż niejeden z zainteresowanych żyje dziś w skrajnej nędzy i czeka na uregulowanie roszczeń z utęsknieniem.

Czy Ministerstwo Skarbu nie zechciałoby komunikatem wyjaśnić tę sprawę, interesującą kilkanaście tysięcy obywateli z województw zachodnich? **H.**

(Nas interesuje pytanie, kto pokrywa koszta przewlekłego urzędowania P. Komisarza. Czy likwidacja nie odbywa się przypadkiem kosztem zainteresowanych? Przydałaby się w tej sprawie interpelacja poselska. — Uwaga red. „Dz. Bydg.“).

Koledzy, Sybiracy!

Przypominamy ogłoszoną w lutym b. r. odezwę naszą i prosimy wszystkich tych pp. Kolegów, zamieszkałych na terenie **Okręgu Pomorskiego,** którzy jeszcze nie zgłosili swego przystąpienia do Oddziału **Koła Żołnierzy b. V. Dyw. Syberyjskiej,** ażeby w myśl hasła: „dezerterów wśród żołnierzy b. V. Dyw. Syberyjskiej być nie może“ przystąpienie swe najpóźniej do dnia 30 kwietnia br. zgłosili.

Równocześnie zawiadamia się, że **nadzwyczajne walne zebranie** oddziału Koła Żołnierzy Okręgu Pomorskiego, przy współudziale komendanta Koła, p. **pułkownika Skorobohatego-Jakubowskiego** odbędzie się nieodwołalnie dnia **19 kwietnia br.** o godzinie 16-tej **w Bydgoszczy** w górnej sali restauracji „Pod Lwem“, ul. Marszałka Focha. Obecność wszystkich członków **obowiązkowa.**

Porządek dzienny miejscowym doręczy kursor Koła, zamiejscowym wyśle się pocztą.

Z żołnierskiem pozdrowieniem
„C z e ś ć!“
Antoni Szymański,
komendant Oddz. Koła Żołnierzy b. V Dyw. Syberyjskiej — Okręg Pomorski.
Tadeusz Kasza, sekretarz.

—::—

Publiczne zebranie Kółka Literackiego przy P. G. H.

Kółko Literackie przy Państwowem Gimnazjum Humanistycznem, chcąc zapoznać uczniów wszystkich szkół średnich i ich rodziców, oraz szerszą publiczność ze swoją pracą, zaprasza na publiczne zebranie Koła, na którem prelekcję p. t. **„Wartość artystyczna Trenów — Jana Kochanowskiego w świetle estetycznych rozważań“** wygłosi **Władysław Wan,** autor pracy **„Typy dramatów Słowackiego“.** Zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 19 bm. o godz. 12 w południe w auli Gimnazjum Humanistycznego. Wstęp: młodzież 15 gr, starsi 30 gr.

—::—

— **Na kongres rzemiosła polskiego w Warszawie,** połączony z odsłonięciem pomnika Jana Kilińskiego i tablicy pamiątkowej dla rzeźnika Sierakowskiego (bohaterów z 1794 r.) wybiera się z Bydgoszczy **160 przedstawicieli** tutejszych cechów rzemieślniczych. Poza tem znaczna liczba osób wyjeżdża na 19 i 20 kwietnia do Warszawy za zniżką turystyczną. Pociąg popularny odejdzie z Bydgoszczy w sobotę, po godzinie 23; powrót w środę rano.

— **Ciąg dalszy ofiar złożonych przez obywateli, firmy i zrzeszenia na rzecz Funduszu Bezrobotnych w styczniu, lutym i marcu 1936 r.** W gotówce złożyli: p. Zdzisław Rybicki 100 zł, „Dziennik Bydgoski“ 45,50 zł, p. aptekarz Lackner 5 zł, dowództwo 16 pułku ułanów 21 zł. Ofiary złożone u kursora 1.584,50 zł. Razem złożono 1.756 zł. W naturaljach złożyli: Bacon-Export 100 kg. kości i 1.971 kg. odpadków mięsnych wartości 1.202,60 zł, Fr. Perlik 55 kg. odpadków mięsnych wartości 33 zł, firma Łuczkowski 250 kg. kapusty kiszonej wartości 50 zł, Lenkeit 120 bułek i 26 kg. chleba wartości 7,60 zł, Nasiadek 85 bułek wartości 1,70 zł, firma Grey 48 kg. chleba wartości 9,60 zł, Chmielewski 75 kg. chleba wartości 15 zł, Less i Meiser 2½ kg. grochu wartości 70 gr, Deutsche Schlachtbetriebsversicherung 102 kg. mięsa wartości 102 zł, S. Tepper 110 kg. mięsa wartości 110 zł, Göckel 10 kg. łoju wartości 12 zł, Browar Bydgoski 250 kg. kawy słodowej wartości 112,50 zł, K. Kujawski 50 kg. kaszy wartości 10 zł, Bosiacki 15 kg. włoszczyzny wartości 4,50 zł. Wszystkim ofiarodawcom składam serdeczne podziękowanie. Prezydent Miasta: L. Barciszewski.

— **Dnia 18 kwietnia br.** odbędzie się zabawa Powstańców i Wojaków placówki II w Strzelnicy. Ceny przystępne. — Komitet. (6997

O spokojny odbiór radjowy

Mieszkańcy ulicy Sobieskiego mają w sąsiedztwie zakład kamieniarski. Otóż z tem sąsiedztwem nie byłoby tak źle, gdyby właściciel zakładu nie posiadał elektrycznych motorów, a ja i ośmiu innych lokatorów w najbliższym domu aparatów radjowych. W zakładzie pracują motorami od godz. 8 do 20, uniemożliwiając nam kompletnie wszelki odbiór radjowy. Jak informowałem się u fachowców w tej dziedzinie, wystarczyłoby dla usunięcia przeszkód, wytwarzanych przez pracę motorów elektrycznych, przeprowadzenie urządzenia o groszowym nakładzie pieniężnym w postaci **uziemienia aparatów.** Ponieważ jednak dotychczas w Polsce niema ustawy o zwalczaniu przeszkód radjowych, zwracam się za pośrednictwem kochanego „Dziennika“ w imieniu wszystkich posiadaczy aparatów radjowych, mieszkających w sąsiedztwie zakładu p. Joba z prośbą o udostępnienie nam korzystania z własnych aparatów radjowych przez łaskawe przeprowadzenie w instalacjach motorów elektrycznych uziemienia. Prośba nasza w tej sprawie, skierowana przed rokiem do właściwych rąk, nie odniosła skutku. Może ogłoszona na łamach nigdy niezawodzącego „Dziennika“, wyda pożądany rezultat.

Alfons N.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Recital literacko-muzyczny Henryka Zbierzchowskiego.

Przeżyliśmy piękny wieczór. W zaklętą krainę poezji wprowadził nas ten, co najbardziej był do tego powołany. I nie dziw, że, gdy Henryk Zbierzchowski do nas mówił, sama poezja wypełniała teatr.

Przedewszystkiem było to, co najważniejsze: wzajemne zrozumienie poety i słuchaczy. To nie był przecież zwykły — mniej lub więcej udały — wieczór recytatorski, ale **prawdziwe wtajemniczenie w dzieło poetyckie i w jego tworzywo.**

Zresztą nastrojowi, jaki panował w sali Teatru Miejskiego w czasie jedynego występu Henryka Zbierzchowskiego, daliśmy już wyraz we wczorajszej notatce, pisanej bezpośrednio pod wpływem tych pięknych wrażeń. Teraz chcielibyśmy jeszcze choć w paru słowach streścić to, czem świetny poeta wypełnił bogaty program wieczoru.

Bogactwo programu leżało nietylko w tężyźnie talentu poetyckiego i treści, ale i **w różnorodności form, w jakich się Zbierzchowski Bydgoszczy objawił.**

A więc najpierw otrzymaliśmy wzorową **próbę autobiografji.** Chodziło o to, by dopowiedzieć i zapełnić luki, które pozostają w wiedzy o poecie, mimo poznanie go za pośrednictwem wierszy. I chodziło jeszcze o to, by z miejsca nawiązać kontakt ze słuchaczami. Kontakt ten w Bydgoszczy powstaje na innych zasadach niż we Lwowie, gdzie — ze względu na większość żydowskiej publiczności — dla **stworzenia kontaktu** trzeba przedewszystkiem, aby **Kohn** miał **takt...** Kontakt powstał też odrazu, gdy Zbierzchowski zaczął mówić o ukochanym Lwowie, o tem, że w nim się urodził i w nim chyba umrze. I mówił też przekonywująco i z serdecznym sentymentem o ostatnich **krzywdach Lwowa,** z którego Warszawa wszystko bezlitośnie zabiera. Oczywiście, że los Lwowa znalazł szczególne zrozumienie u mieszkańców Bydgoszczy, którą się też tak dokładnie ewakuuje...

A potem mówił Zbierzchowski o swojej twórczości. I o swej poezji, która jest mu najdroższą, mimo, że w dorobku pisarskim ma już niebyleco: dziesięć powieści, trzy tomy nowel, sześć sztuk scenicznych. Poezja jest wszystkiem, bo **„życie bez rymu byłoby, jakgdyby wszechświat bez Boga“...** Z trzydziestu książek swoich poeta najbardziej lubi pierwszą: „Impresje“ z roku 1902 i ostatnią — wydany w r. 1935 „Ogród życia“.

Interesujące były uwagi Zbierzchowskiego o nowej poezji. Zawsze szedł młodym z pomocą, zawsze głosił i realizował hasło **„frontem do młodości“,** aby nikt nie mógł o nim powiedzieć, że był tylko „domem zabitym deskami, w którym po nocach straszą mary wspomnień“. Ale młoda poezja też musi pamiętać o kardynalnych zasadach uczciwości twórczej. Zresztą naprawdę — to **nie ma poezji starej i młodej, jest tylko poezja dobra i poezja zła.**

Kilka słów serdecznych poświęcił znakomity laureat nagrody literackiej m. Lwowa — **Bydgoszczy,** w której był po raz pierwszy w roku 1927 jako autor granej wówczas w Teatrze baśni „Serce Matki“. Obecnie z inicjatywy dyr. Stomy przybył odnowić serdeczne więzy. I tak przecież za pośrednictwem **„Dziennika Bydgoskiego“** poezja łączy tęczowym mostem Bydgoszcz z dalekim Lwowem.

Wierszem poświęconym Bydgoszczy zakończył Zbierzchowski swoją autobiografję i szeregiem pięknych wierszy przedstawił następnie najcharakterystyczniejszą stronę swego talentu. **Wiersze Zbierzchowskiego** znają nasi Czytelnicy z codziennej lektury, jego ostatni zbiór poezyj też już obszernie omawialiśmy, ograniczymy się więc do stwierdzenia, że w autorecytacji poety zyskują jeszcze na bezpośredniości i wyrazie. Wiersze, wchodzące w program wieczoru, przekonywały raz jeszcze o **wielkich wartościach i szerokim horyzoncie poetyckim.**

W drugiej części recitalu dał się Zbierzchowski poznać jako **muzyk.** Muzyka stoi u kolebki jego poezji i muzykę uważa za jej siostrę najmilszą. Z młodzieńczych czasów marzeń o karjerze kompozytorskiej pozostał w dorobku poety **cykl pieśni p. t. „Miłość“,** których treść poetycka powstawała razem z muzyką. Sześć tych pieśni recytował Zbierzchowski przy własnym akompanjamencie. Sugestja wiersza wraz z sugestją świetnie oddanej ilustracji muzycznej stworzyły jedyny w swoim rodzaju nastrój i w konsekwencji — entuzjazm słuchaczy. Szkoda tylko, że te pieśni pozostają jedynie w rękopisie — mogłyby być żelazną podstawą repertuaru estradowego.

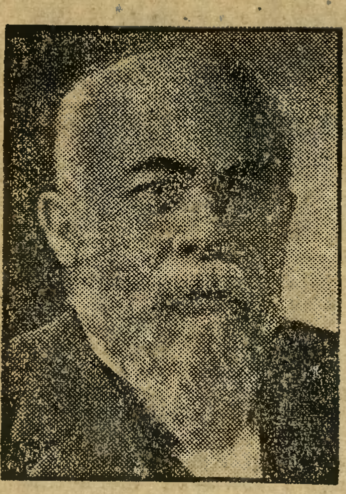
Zbierzchowski — satyryk wypełnił trzecią część recitalu. Zbierzchowski nie poprzestaje na poetyckiem zamyśleniu; — obserwuje życie, podchwytuje jego bolączki i słabości, i w świetnej formie kreśli satyry. Zrozumiały aplauz wywołały wiersze o tak aktualnych sprawach, jak ubój rytualny i emerytalny, nadużywanie hasła „frontem do szarego człowieka“, kartele i fale taniości, komornicy, składkomanja i t. p. Zakończyła wieczór kapitalna humoreska o grafomanach.

Henryk Zbierzchowski odniósł **pełny sukces, przedewszystkiem moralny.** Jego wiersze tak przemówiły do słuchaczy, że kilkadziesiąt egzemplarzy „Ogrodu życia“ zostało rozchwytanych, a nawet ostatni egzemplarz autorski **znalazł entuzjastycznego** nabywcę.

O publiczności, tej „pierwszorzędnej“, pisaliśmy już wczoraj. A że o kulturze nie stanowią pieniądze, więc Bydgoszcz **naprawdę kulturalna** wypełniła balkony.

(hak).

Zgon Chérona.

Wielokrotny minister skarbu Francji, senator Henryk Chéron zmarł po nieudałej operacji ślepej kiszki w wieku lat 69.

— **Polski Biały Krzyż** uprzejmie zaprasza wszystkich Sympatyków na pierwszy dancing wiosenny, który odbędzie się w czwartek, 16-go kwietnia o godz. 21-ej w sali Malinowej Hotelu Pod Orłem. (6908

— **„Cała Polska śpiewa"**. Rzadko spotykane pieśni regjonalne znakomitego Chóru Chłopców dziś o godz. 20-tej w Resursie Kupieckiej. Program: pieśni z wszystkich regjonów Polski oraz stosowny wykład znanego mówcy prof. ks. prob. Handkego. Bilety w cenie 49 i 99 gr oraz 1,50 zł w przedsprzedaży u Braci Bażańskich, ul. Gdańska oraz godzinę przed rozpoczęciem przy kasie. (6996

— **Z gimnazjum im. Kopernika.** Na skutek prośby Koła Rodzicielskiego, powtórzy p. dr. Bełza swój piękny odczyt o „Chopinie" w doskonałej interpretacji muzycznej p. prof. Röslera, dla rodziców i uczniów tego gimnazjum. Odczyt odbędzie się w nadchodzącą niedzielę, 19 bm. o godz. 17-tej w auli gimnazjum Kopernika. Wstęp bezpłatny. Goście starsi i młodsi mile widziani.

— **W dniu 17 kwietnia br. o godz. 20** odbędzie się w lokalu Muzeum Miejskiego w Bydgoszczy zebranie miesięczne członków Towarzystwa Numizmatycznego w Bydgoszczy, na które uprzejmie zapraszamy członków i sympatyków. Na porządku obrad: Referat członka p. Leona Rożdżyńskiego p. t. „Czyszczenie i konserwacja monet miedzianych, żelaznych i cynkowych", wymiana i sprzedaż dubletów i inne ważne sprawy.

Premjery kinowe.

„SENORITA W MASCE"
(kino „Apollo").

Debjut filmowy popularnej śpiewaczki operowej Gladys Swarthout wypadł na jej korzyść. Oryginalne tło kolonizowanej przez Hiszpanów Kalifornji przenosi widza w krainę emocji, sensacji i romantyzmu. W podwójnej roli walczącego Don Carlosa i urodziwej Rosity była Gladys pełna uroku. Jej niepowszednia uroda, śliczny głos i pewność dojrzałej aktorki tworzyły harmonijną całość, która tchnie życiem, werwą i humorem. Obraz wyreżyserowany starannie, oryginalny, a nadewszystko nieszablonowy. Dawno niewidziana Betty Boop dopełnia nadprogramu.

Urzędnicy kolejowi w Łęgnowie niesłusznie posądzeni o kradzież i paserstwo.

Akt zemsty ze strony właściciela Wielkopolskiej Huty Szkła?

Pod zarzutem przywłaszczenia sobie 7 szklanych szyb i jednego szklanego balonu **wartości siedmiu złotych** na szkodę Wielkopolskiej Huty Szkła w Łęgnowie stanął we wczorajszą środę przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy **asystent kolejowy Edmund Rezmer z Łęgnowa** oraz **zawiadowca stacji w Łęgnowie Juljan Malinowski,** odpowiadający za przyjęcie od Rezmera dwóch szklanych szyb, uzyskanych rzekomo z kradzieży. Swego czasu starano się zrobić wielką aferę z powodu systematycznego zaginięcia szyb i balonów z nadawanych przez Wielkopolską Hutę Szkła przesyłek kolejowych. Jednakże w świetle przewodu sądowego afery takiej w rzeczywistości wogóle nie było. Postawieni w stan oskarżenia wspomniani urzędnicy kolejowi przed sądem absolutnie **nie przyznali się do jakiejkolwiek winy.**

Oskarżony Rezmer oświadczył, iż doniesienie skierowane przeciw niemu ze strony właściciela huty szkła Wacława Pasikowskiego jest aktem zemsty. Od czasu bowiem, jak Rezmer objął w Łęgnowie obowiązki dyżurnego ruchu, Pasikowski **stale oszukiwał skarb kolejowy** na **wadze wysyłanych wagonów,** podając wagę mniejszą o kilkaset a czasami kilka tysięcy kilogramów na wagonie niż należało. Wobec tego, iż Rezmer w ciągu swego czteroletniego urzędowania **9 razy wykrył tego rodzaju manipulacje,** a Pasikowski wskutek tego płacić musiał wysokie kary, przeto nienawidził oskarżonego i niesłusznie oskarżał go przed zawiadowcą stacji o różne uchybienia, starając się szkodzić Rezmerowi na każdym kroku. Obrońca oskarżonego p. mec. Wirski na powyższe twierdzenie Rezmera przytoczył dowody, z których wynikało, że istotnie właściciel Wielkopolskiej Huty Szkła deklarował mniej aniżeli wynosiła rzeczywista waga przesyłek kolejowych. Ogółem — jak twierdził obrońca — Pasikowski deklarował **około 22.000 kilogramów mniej.** Poza tem oskarżony Rezmer wyjaśnił, że skrzynki wysyłane przez Hutę Szkła, były często wadliwie pakowane, tak że z jednej z skrzynek szkło wypadło i częściowo się potłukło. Potłuczone szkło w ilości 7 sztuk — wartości około 3 zł — złożył Rezmer pod rampą obok magazynu, czyli tam, gdzie wogóle składa się potłuczone szkło. W tem miejscu też policja, przeprowadzając rewizję, znalazła szkło. Znaleziony u oskarżonego balon, kolejarz otrzymał od Pasikowskiego. Huta Szkła wysyła rocznie kilka tysięcy balonów szklanych i przy tej sposobności darowuje od czasu do czasu urzędnikom, zajętym wysyłką tych balonów, po jednym nadkompletowym balonie. Zawiadowca stacji Malinowski również stanowczo nie przyznał się do jakiejkolwiek winy.

Występujący w charakterze świadków kontroler ruchu **p. Tadeusz Grześ** oraz naczelnik ruchu Olęcki wystawili oskarżonym **jak najlepsze świadectwo.** Właściciel Huty Szkła i inni świadkowie nie dostarczyli niezbitych dowodów winy oskarżonych. Obrońca osk. Rezmera — **p. mec. Wirski** w ostrych słowach skrytykował postępowanie właściciela huty szkła, podkreślając m. in., iż nie jest do pomyślenia, ażeby urzędnik kolejowy, mający **kilkoro dzieci, dla 7 złotych** niszczył swoją egzystencję oraz losy swej rodziny. Silne wrażenie wywarło także na sali przemówienie **p. mec. dr. Sypniewskiego,** który bronił drugiego oskarżonego — zawiadowcę stacji.

Sąd po naradzie wydał wyrok, **uwalniający obu urzędników kolejowych zupełnie od winy i kary,** a koszta nałożył na skarb państwa.

Przedwczesne wiadomości o obniżce osobowej taryfy kolejowej.

Warszawa, 16. 4. (Tel. wł.) Agencja Iskra donosi: W związku z wiadomościami, jakie pojawiły się o zamierzonej zniżce taryfy osobowej na PKP o 25 proc. od czerwca br., dowiadujemy się, że ministerstwo komunikacji przeprowadza obecnie badania nad wynikami przewozowemi i finansowemi reformy taryfy, dokonanej w dniu 1 stycznia. Studja te mają na celu ewentualne dalsze uproszczenie opłat i ulg taryfowych, przyczem jednak narazie nawet w przybliżeniu nie da się jeszcze określić, jakie zniżki opłat normalnych mogą nastąpić.

W żadnym razie nie należy się spodziewać wprowadzenia jakichkolwiek istotnych zmian taryfy osobowej już w czerwcu br. Tak rychła zmiana taryfy kolejowej jest niemożliwa choćby ze względów technicznych, sam bowiem druk około 100 milj. biletów zajmuje kilka miesięcy czasu. (r)

SPORT

DALSZE WIEŚCI Z ATEN.

Ateny. Na dalszych międzynarodowych zawodach tennisowych w Atenach Polacy uzyskali następujące wyniki:

w grze pojedyńczej panów **Hebda pokonał Ziriniego** 6:3, 6:0.

Kukuljevic (Jugosławja) wyeliminował Spychałę 6:4, 6:2.

W ćwierćfinale **Tłoczyński przegrał z Paladą** (Jugosławja) w dwóch setach 4:6, 3:6 i oczywiście **został wyeliminowany.**

W grze podwójnej pań para polsko-angielska **Jędrzejowska—York wygrała z parą Somogyi—Witt** 6:0, 6:1.

Para polsko-francuska **Barbier—Spychała** odniosła ciężko wywalczone zwycięstwo nad parą grecką **Xydis—Michaelides** 10:8, 6:2.

MISTRZOSTWA MIASTA W LEKKIEJ ATLETYCE NA ROK 1936.

Miejski Komitet W. F. i P. W. organizuje mistrzostwa miasta w lekkiej atletyce w dniach: 26 kwietnia o godz. 10 (przedboje) oraz w niedzielę, dnia 3 maja br. w czasie igrzysk sportowych (finały) o godz. 15.

Program mistrzostw obejmuje następujące konkurencje:

Panie: 60 m, 100 m, 80 m płotki, sztafeta 4×75, skoki wdal i wzwyż z rozbiegu, rzuty oszczepem, dyskiem oraz pchnięcie kulą.

Panowie: biegi: 100 m, 200 m, 400 m, 800 m, 1500 m, bieg na przełaj, 110 płotki, sztafeta 4×100, skoki: wdal, wzwyż, o tyczce, rzuty: oszczepem, dyskiem, młotem oraz pchnięcie kulą.

W związku z odbywającym się Biegiem Narodowym na przełaj w dniu 3 maja (równocześnie bieg o m. miasta) finały biegów na 800 i 1500 m odbędą się w dniu 26 kwietnia br., ażeby umożliwić wzięcie udziału w Biegu Narodowym również wszystkim średnio i długodystansowcom.

Zgłoszenia do mistrzostw miasta nadsyłać należy do piątku dnia 24 kwietnia do Miejskiego Ośrodka W. F. ul. Libelta 5 — bez opłaty wpisowego.

Wyniki uzyskane w mistrzostwach miasta zaliczane będą do prób o P. O. S.

KPW „UNJA" TCZEW — „KABEL POLSKI" BYDGOSZCZ 2:2 (1:1).

W ramach rozgrywek o mistrzostwo Pomorza w klasie A odbył się w drugim dniu świąt Wielkanocnych interesujący mecz piłki nożnej w Tczewie między tamt. mistrzem, a tut. b. ambitnym klubem Kabel Polski Bydgoszcz.

Z miejsca rozpoczęto grę w ostrem tempie, przyczem przez cały czas można było zauważyć lekką przewagę Kabla. Zupełnie niespodziewanie zdobyła Unja w 32 minucie bramkę. Szybki atak na lewem skrzydle, piękne oddanie piłki do środka, ostry i skuteczny strzał na bramkę. Kabel wyrównuje w 42 min. po krótkiej i środkowej kombinacji. Podaje prawy łącznik — ostry strzał, którego pięknie bronił bramkarz Unji, lecz nie mógł utrzymał piłki. Wreszcie środek plasuje skutecznie.

Po przerwie przystąpił Kabel energicznie do akcji, w rezultacie której już po pięciu minutach prowadził 2:1 — Unja stara się wszelkiemi siłami zremisować, co jej się udaje dopiero w 8 minut przed zakończeniem.

Na pochwałę zasługuje obrona Unji, która ofiarną grą starała się osłabić ataki przeciwnika. Po stronie Kabla odznaczyli się jak zwykle bramkarz i pomoc.

Pogoda naogół dopisała, jednak dość silny wiatr przeszkadzał w grze. Sędziował p. Obst, kierując rozgrywkę bardzo sprężyście.

W SPRAWIE MECZU PPW — GOPLANJA.

W związku z naszem sprawozdaniem z A-klasowego meczu w Grudziądzu **PPW. z inowrocławską Goplanją, p. por. Kitowski, z Goplanji** wyjaśnia, że na jego żądanie, by sprowadzono lekarza do kontuzjowanego zawodnika, tłum odgrażał się pod adresem całej drużyny, a jeden z widzów przybrał specjalnie groźną postawę, — nikt jednak nie rzucił się na p. por. Kitowskiego.

ŁAŃCUCHOWY RAID AUTOMOBILOWY PO WIELKOPOLSCE.

Warszawa. W związku z tegorocznemi Targami Poznańskiemi Touring Klub R. P. organizuje **ogólnopolski zjazd samochodowy do Poznania,** który obejmie łańcuchowy raid krajoznawczy po Wielkopolsce. Wśród **wielkiej ilości nagród** wybija się na pierwsze miejsce ufundowany przez Targi **złoty puhar Targów Poznańskich,** jako nagroda przejściowa dla tej dorocznej imprezy.

Spodziewany jest udział około **400 uczestników.**

ZAWODY BOKSERSKIE POLONJA—KPW.

W niedzielę, 19 bm. o godz. 1..30 odbędą się w hali 62 p. p. przy ul. Sowińskiego interesujące zawody bokserskie pomiędzy B. K. S. Polonją a drużyną KPW.

PROGRAMY RADJOWE

Co usłyszymy dziś z Warszawy w godzinach popoł.

15,30: Koncert Klubu Mandolinistów pod dyr. Szymborskiego. 16,00: „Gorzkie migdały" - opow. dla dzieci. 16,15: Koncert orkiestry kameralnej Adama Hermana. 16,50: „Cała Polska śpiewa". 17,05: „Mieszczaństwo warszawskie" - odczyt. 17,20: Recital śpiewaczy Marji Trąmpczyńskiej. 17,50: Pogadanka aktualna. 18,00: Recital fortepianowy Sigfrida Grundeisa. 18,30: Film, plastyka, architektura. 18,40: Jak spędzić święto? 19,25: Pogadanka praktyczna o lnie. 19,35: Wiadomości sport. 19,45: Pogadanka aktualna. 20,00: „Gdyśmy byli studentami" - audycja muzyczna. 20,45: Dziennik wieczorny. 20,55: Obrona przeciwlotniczo-gazowa. 21,00: Premjera słuchowiska oryginalnego p. t. „Narodziny bohatera. 21,35: III audycja z cyklu „Stanisław Moniuszko, pieśniarz". 22,00: Recital skrzypcowy Ign. Weissenberga. 22,30: Muzyka lekka.

W piątek, dnia 17 kwietnia.

OGÓLNY.

6,30: Audycja poranna. 12,03: Dziennik południowy. 12,15: Audycja dla szkół. 12,40: Koncert zespołu Haliny Adamskiej. 13,15: Z rynku pracy. 15,30: „Pół godziny z Wiednia". 16,00: Pogadanka dla chorych. 16,15: Koncert orkiestry T. Seredyńskiego. 16,45: „Szoppracz, mój syn i ja" - opowiadanie dla dzieci. 17,00: „Lasy polskie" — odczyt. 17,15: Minuta poezji. 17,20: Recital fortepianowy. Wyk. Paul Suberts. 17,50: Poradnik sportowy. 18,00: Muzyka lekka. 18,30: Pogadanka aktualna. 18,50: Pogad. społ. 19,25: Skrzynka rolnicza. 19,35: Wiadomości sportowe. 19,45: Komunikat śniegowy z Krakowa 19,50: Biuro studjów rozmawia ze słuchaczami P. R. 20,00: „Zaporożec za Dunajem", ukraińska opera komicz. 21,15: Dziennik wieczorny. 21,25: Obrazki z Polski współczesnej. 21,30: Koncert pośw. twórczości Emila Młynarskiego. 22,30: Skrzynka techniczna. 22,50: Muzyka taneczna z kawiarni „Café-Club".

LOKALNY.

TORUŃ. 6,50: Muzyka z płyt (z Warszawy). 7,30: Zapowiedź programu na dz. bież. 7,35: Parę informacyj. 7,40: Muzyka z Warszawy. 13.20: Orkiestry: Dajos Beli i Edith Lorand (płyty). 15,20: Przegląd giełdowy i komunikat żeglarski. 15,30: Rewja włoskich śpiewaków (płyty). 18,30: „Głuszce tokują na Pomorzu", feljeton myśliwski wygł. dr. inż. Leon Ossowski. 18.45: Muzyka (płyty). 19,00: Pogadanka społ. 19,05: Wiadom. gospod. z Pomorza. 19,10: Zapowiedź programu na dzień następny. 19,20: Koncert reklamowy. 19,35: Wiadomości sportowe z Pomorza.

ZAGRANICA.

19,00: Moskwa (WCSPS). „Piękna Helena", opera Offenbacha. **Stockholm.** Sonata księżyc. Beethovena. **20,00: Wiedeń.** „Schlaraffenland" opera Weinbergera. **21,00: Koenigswusterhausen.** Koncert orkiestr. **Budapeszt.** Koncert wymien. **Monachjum. 22,00: Anglja (Reg. Progr.).** Muzyka dwufort. **Medjolan** Koncert orkiestrowy. **23,00: Koenigswusterhausen.** „Prosimy do tańca". **Bukareszt.** Muzyka skandynawska. **24,00: Frankfurt.** „Genowefa", opera A. Ecklebe.

Wybór dwóch wiceprezydentów Bydgoszczy.

Pan Wojewoda Poznański zarządził wybór dwóch wiceprezydentów miasta Bydgoszczy na dzień 23 kwietnia br. Posiedzenie Rady Miejskiej, mającej dokonać wyboru, zwoła na oznaczony dzień p. Prezydent Miasta we własnym zakresie jako przewodniczący Rady.

O ile nam wiadomo, kluby radzieckie swego stanowiska ostatecznie nie ustaliły. Sanacja wysuwa podobno dotychczasowych ławników pp. Kalitę i Lisieckiego.

—::—

— **Konferencja starszoharcerska** odbędzie się dziś w czwartek 16 bm. o godz. 20 w Państw. Gimnazjum Humanist. przy ul. Grodzkiej. Na konferencję zaprasza się wszystkie zrzeszenia starszoharcerskie żeńskie i męskie oraz zainteresowanych. Na konferencję przyjeżdża kierownik wydziału starszoharc. głównej kwatery harcerzy hm. Tomasz Piskorski.

— **Kolektura Kapturkiewicza — siedlisko szczęścia.** Jeszcze nie przebrzmiały echa wygranych w tej kolekturze w ciągnieniu gwiazdkowem i wielkanocnem, a już mamy do zanotowania wielką wygraną, jaką podajemy na innem miejscu. Szczęście w tym wypadku dopisało w połowie obywatelom bydgoskim, w połowie obywatelom z okolicy.

OSTATNIE WIADOMOŚCI

Katastrofa lotnicza pod Warszawą.

Warszawa, 16. 4. (tel. wł.). O godz. 10 rano we wsi Okrzeszów pod Warszawą spadł samolot, grzebiąc pod sobą lotnika. Okazało się, że pilot kapral August Wilkowski wystartował na PSL 11 do lotu ćwiczebnego z lotniska mokotowskiego. Z niewyjaśnionych przyczyn na wysokości 500 metrów motor przestał działać i aparat runął. Zwłoki lotnika przewieziono do kostnicy, a strzaskany samolot załadowano na samochód ciężarowy. Wszczęte zostało śledztwo celem wyjaśnienia przyczyny katastrofy. (r).

Niezwykły wypadek fałszerstwa pieniędzy.

Warszawa, 16. 4. (tel. wł.). Pod Sławkowem w Olkuskiem władze policyjne aresztowały niej. Bagińskiego, bezrobotnego, który trudnił się fałszowaniem monet jedno i pół-złotowych. Rzecz znamienna, że materjał do wyrobu falsyfikatów pochodził z krzyżów cmentarnych, obdzieranych przez Bagińskiego. Skonfiskowano większą ilość podrobionych monet, które właśnie były wyrabiane z przetapianych figur świętych. (r).

Wolą siedzić w areszcie niż płacić grzywnę.

Warszawa, 16. 4. (tel. wł.). Bardzo często się dzieje, że ukarani wolą odsiedzieć zastępczą karę aresztu niż płacić grzywny. Wobec tego wydane zostały zarządzenia, które mają na celu skrupulatne badanie stanu majątkowego uchylającego się od płacenia grzywny. (r).

Głodówka radnego mieskiego w Warszawie.

Warszawa, 16. 4. (tel. wł.). Do Warszawy przybył radny miejski z Nowogródka, b. legjonista niej. Michalski, który zamieszkał w prywatnym pensjonacie. Zaraz po swoim przyjeździe rozpoczął on 4-dniową głodówkę demonstracyjną.

Okazało się, że radny Michalski przyjechał do stolicy wzywać pomocy dla ziemi kresowej. Liczne dokumenty, jakiemi on rozporządza, rzucają ponure światło na stosunki w nowogrodzkiem. Ciężkie zarzuty kierowane są zarówno przeciw władzom administracji ogólnej, jak i skarbowym oraz rolnym. Radny Michalski rychło ściągnął na siebie przeróżne represje.

W mieszkaniu jego dokonano m. in. rewizji, szukając rzekomej bibuły komunistycznej. Przemówienie jego na posiedzeniu rady miejskiej, wymierzone przeciwko gospodarce burmistrza, b. posła z BBWR. Małynicza stało się przedmiotem dochodzenia prokuratorskiego. Dochodzenia te rychło zostały umorzone i t. d. i t. d.

* * *

Jak się w ostatniej chwili dowiadujemy, radny Michalski przerwał już głodówkę, gdyż koła polityczne obiecały mu pomoc w przedstawieniu odnośnych dokumentów władzom centralnym. (r).

Berlin jest nieżyczliwy.

Berlin, 16. 4. (PAT). Wiadomość o naradach sztabów generalnych mocarstw zachodnich **przyjęta została w Berlinie zdecydowanie nieżyczliwie.**

„Angriff" w tonie ironicznym pisze, że cała impreza londyńska **opiera się na przywidzeniu.** Nikt rozsądny w Europie nie wierzy dzisiaj **w możliwość jakiegoś niesprowokowanego ataku.**

Nieobecność przedstawicieli włoskich tłumaczyć należy **obojętnością Włoch wobec prac, które nie mają żadnych widoków powodzenia.**

Im bardziej skąpe będą wyniki spotkania londyńskiego — podkreśla ironicznie „Angriff" — **tem lepiej będzie dla sprawy pokoju(?...).**

Nowe transporty odjeżdżają.

Rzym, 16. 4. Po świętach wielkanocnych ponownie wyruszają liczne transporty wojskowe do Afryki wschodniej. Na statku „Lombardia" **wyruszyło 2.600 żołnierzy, 1.500 robotników oraz wielki ładunek różnorodnego materjału wojskowego.** Pomimo sukcesów włoskich, przygotowywane są dalsze transporty wojskowe, **przedewszystkiem artyleryjskie.** Z Włoch północnych została przygotowana do wyjazdu baterja artylerji. W mieście Nola książę następca tronu odebrał pożegnalną defiladę oddziału artyleryjskiego, który w najbliższych dniach wyruszyć ma do Afryki.

Katastrofa samolotu.

Turyn, 16. 4. (PAT.) Samolot pasażerski, kursujący na linji Medjolan—Turyn, z powodu mgły **spadł i rozbił się. 7 pasażerów zabiło się na miejscu.**

Śniegi we Włoszech.

Medjolan, 16. 4. (PAT.) Po kilku tygodniach ciepła, w prowincji Utin i Trento **spadły obfite śniegi.** Temperatura w ostatnich dniach **wynosiła 5 stopni poniżej zera.** W miasteczku Marola pod Vicenzą zerwała się trąba powietrzna, która powyrywała wiele drzew i zniszczyła kilkanaście zabudowań oraz spowodowała **kilka ofiar w ludziach, grzebiąc ich pod zawalonemi murami.**

Epidemja samobójstw w Inowrocławiu

Młoda dziewczyna targnęła się na swe życie.

Inowrocław. Wczoraj, w środę, około godziny 15 wybrała się żona drożnika **Wandolska,** zam. przy ul. Chrobrego 3 wraz ze swoją córką, 17-letnią Marją na przechadzkę do parku solankowego. W pewnej chwili córka oddaliła się od matki. Zaniepokojona matka poczęła ją szukać. Zaginioną odnaleźli pracownicy Solanek za gmachem przyrodoleczniczym. Dziewczyna spożyła większą ilość trucizny. W okropnych boleściach przewieziono niedoszłą samobójczynię do szpitala, gdzie przystąpiono do wypompowania żołądka. Stan desperatki nie budzi poważniejszych obaw. Powodem targnięcia się na życie była utrata zajęcia służącej u jednego z urzędników bankowych, o czem obawiała się powiedzieć swoim rodzicom.

Dyrektor Monopolu Tytoniowego

w Starogardzie najechał rowerzystę i zostawił go własnemu losowi.

Starogard (jw). W pierwsze święto Wielkanocy między godziną 18 a 19 na szosie Klonówka—Rywałd (pow. Starogard) w odległości 1 km. od Klonówki najechany został przez samochód osobowy jadący na rowerze **Drews Zygmunt,** lat 16, zam. w Klonówce. Kierujący samochodem **dyrektor Państw. Monopolu Tytoniowego w Starogardzie p. Englicht** zapytał najechanego tylko, co mu się stało, i zostawił go własnemu losowi. **Drews doznał w wypadku złamania lewej ręki i lekkiej ogólnej kontuzji.** Odstawiono go furmanką do szpitala miejskiego w Starogardzie.

Epilog pobicia nauczyciela.

Starogard. (jw) Wydział karny sądu okręg. w Starogardzie na sesji wyjazdowej w Skarszewach rozpatrywał onegdaj sprawę **Franciszka Szarmacha,** zam. w Czarnocinie (pow. kościerski) i **Szarmacha Leona,** zam. w Demlinie, powiatu kościerskiego. Obydwaj oskarżeni odpowiadali za **ogólne pobicie nauczyciela p. Jana Żywickiego z Demlina.** Po przeprowadzeniu rozprawy sąd skazał Franc. Szarmacha **na 10 miesięcy więzienia** z warunkowem zawieszeniem na 5 lat, a Szarmacha Leona **na 6 miesięcy więzienia** z zawieszeniem na 3 lata.

—:—

Wielkie zebranie sfer gospodarczych.

Z inicjatywy Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy w porozumieniu z organizacjami rzemiosła i kupiectwa odbyło się w wczorajszą środę w sali Resursy Kupieckiej wielkie zebranie sfer gospodarczych, na które przybyło około 200 osób. Zebranie zagaił **p. radca Zamiara,** witając zgromadzonych oraz przybyłych na zebranie naczelników urzędów skarbowych i wskazując zarazem na konieczność wypowiadania się płatników na bolączki podatkowe. Dyr. Tatarek w dłuższym referacie omówił sprawę zryczałtowanego podatku obrotowego, poczem na różne podniesione zapytania udzielali wyjaśnień naczelnicy urzędów skarbowych. Szczegółowe sprawozdanie z przebiegu zebrania zamieścimy w numerze jutrzejszym.

ARTRETYZM powstaje wskutek złej przemiany materji. Żądajcie bezpłatnych broszur. Stosujcie zioła **CHOLEKINAZA H. NIEMOJEWSKIEGO.** Warszawa, Nowy Świat 5, oraz apteki i składy apt. (6993

Paryż martwi się wciąż niezgodą anglo-włoską.

Paryż, 16. 4. (PAT). W przeddzień rozpoczynających się obrad genewskich prasa stara się przedewszystkiem ustalić pozycję dyplomatyczną, jaką zajmie w Genewie w sprawie abisyńskiej Anglja i Włochy. Wiadomości, nadchodzące z Londynu, nie pozwalają na **jasne określenie stanowiska rządu angielskiego w sprawie zaostrzeżenia sankcyj.** W Paryżu istnieje jednak obawa, że Anglja **będzie się domagała nowych sankcyj przeciw Włochom,** co oczywiście postawiłoby Francję w trudnej sytuacji.

Na łamach prasy francuskiej przebija **nuta rozgoryczenia do Anglji,** za to, że zajmuje tak nieprzejednane stanowisko w sprawie abisyńskiej, okazując równocześnie **tak wiele pobłażliwości w sprawie zerwania przez Niemcy traktatu lokarneńskiego.**

„Le Petit Parisien" w następujący sposób precyzuje tę sprawę: „Rokowania pokojowe w sprawie uregulowania konfliktu włosko-abisyńskiego **nie mogą się zaczynać pod groźbą nowych sankcyj wobec Włoch.** Cierpliwa względem Niemiec, które naruszyły Locarno, W. Brytanja nie ma dziś żadnych pretekstów do upozorowania zwiększenia surowości wobec Włoch. Rzym jednak powinien dać dowód umiarkowania, **zmysłu politycznego i szlachetności wobec zwyciężonych.** Francja zaś powinna użyć całego swego wpływu, aby polityka Stresy, uwolniona wreszcie od sprawy abisyńskiej, mogła okazać całą swą wartość."

Proces polityczny przy drzwiach zamkniętych w Grudziądzu.

26-letni działacz O. N. R. skazany na rok więzienia za nawoływanie do popełnienia zbrodni stanu.

Z Grudziądza telefonują:

Przed wydziałem karnym sądu okręgowego pod przewodnictwem sędziego Liebicha i przy udziale prok. Kaczanowskiego **toczył się przy drzwiach zamkniętych proces młodego działacza nielegalnej organizacji O. N. R.**

26-letni student wydziału weterynaryjnego uniwersytetu im. Józefa Piłsudskiego w Warszawie, **syn znanego działacza narodowego majora w st. spoczynku Romana Hawrankego,** dzierżawcy M. Kunterszyna pod Grudziądzem, Rudolf Hawranke, **oskarżony został z art. 155 k. k., który mówi o przechowywaniu pism, nawołujących do popełnienia przestępstwa lub zawierających pochwałę przestępstwa.**

W grudniu ub. roku wydział śledczy grudziądzkiej policji otrzymał pismo z komendy policji w Warszawie, zwracające uwagę, że **Rudolf Hawranke wyjechał na ferje świąteczne do rodziców w Grudziądzu, zabierając ze sobą nielegalne broszury O.N.R.** W wyniku zarządzonej w dworku w M. Kunterszynie rewizji domowej znaleźli agenci policji **9 nielegalnych broszur p. t. „Cele rewolucji Narodowo-Radykalnej".**

Szczegółów niezwykle ciekawej rozprawy ze względu na wykluczoną jawność podać nie możemy.

O godz. 17-tej nastąpiła **publikacja wyroku.** Młody działacz O.N.R. uznany został winnym zgodnie z klasyfikacją aktu oskarżenia, który w swej sentencji końcowej mówił **o nawoływaniu do popełnienia zbrodni stanu.** Sąd skazał Hawrankego na **1 rok więzienia z zawieszeniem na przeciąg lat 5.** Natychmiast po ogłoszeniu wyroku **Hawranke zgłosił apelację.** Obrońcą młodego narodowca był **adw. Sergot z Grudziądza.**

Zły stan szosy przyczyną śmierci rowerzysty.

Starogard (jw). Dnia 14 bm. wieczorem około godz. 22-ej na szosie Starogard—Lubichowo miał miejsce tragiczny wypadek. Jadący rowerem mistrz piekarski **Bronisław Czapiewski** z Lubichowa **z powodu dołu w szosie najechał na kamień przydrożny i spadł z roweru tak nieszczęśliwie, że w chwilę po wypadku wyzionął ducha.** Czapiewski uderzył głową i piersiami o kamień i upadł na twarz. Leżącego na szosie denata spostrzegł przejeżdżający po chwili szofer samochodu ciężarowego firmy „Amada" w Gdańsku i przywiózł go do szpitala miejskiego w Starogardzie. Na miejsce wypadku pojechał dnia 15 bm. p. prokurator i p. sędzia Schüssel, a następnie w szpitalu dokonano oględzin zwłok. Denat, leżąc nieprzytomny twarzą na ziemi, zmarł z powodu niemożności oddychania. Ś. p. Czapiewski był w Starogardzie na zebraniu Cechu Piekarzy i wracał do domu. Powrotu jego daremnie oczekiwała żona, która przed 2-ma dniami powiła dziecko. Osierocił 5-cioro dzieci.

—:—

Losowanie książeczek na premjowane wkłady oszczędnościowe.

Dnia 15 kwietnia 1936 r. odbyło się w centrali PKO. w Warszawie 40-te zrzędu losowanie książeczek na premjowane wkłady oszczędnościowe serji I-ej.

Po zł 1000 otrzymają właściciele następujących książeczek: 4622, 6738, 11191, 15757, 15859, 16245, 19242, 22377, 22424, 28209, 29028, 30033, 32240, 35040, 35452, 35698, 37005, 46114, 46885, 47133.

Książeczka Serji I-ej, wylosowana dnia 15 stycznia br., a dotychczas nie zrealizowana: nr. 25119.

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 15. 4. 1936 roku.

Spędzono: wołów 25, buhajów 110, krów 225, świń 1 220, cieląt 310, owiec 20. Razem 1910 zwierząt.

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi).

Bydło:	
Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgowe	56— 62
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	48— 54
Mięsiste tuczone starsze	42— 46
Dobrze odżywione	36— 40
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	54— 56
Tuczone mięsiste	50— 52
Nietuczone, dobrze odżywione starsze	42— 46
Miernie odżywione	36— 40
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	52— 60
Tuczone mięsiste	46— 50
Nietuczone, dobrze odżywione	30— 36
Miernie odżywione	14— 20
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	56— 60
Tuczone mięsiste	48— 54
Nietuczone, dobrze odżywione	42— 46
Miernie odżywione	36— 40
Młodzież:	
Dobrze odżywione	36— 40
Miernie odżywione	32— 34
Cielęta:	
Najprzedniej. cielęta wytuczone	84— 90
Tuczone cielęta	72— 80
Dobrze odżywione	64— 70
Miernie odżywione	50— 60
Owce:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	—
Tuczone starsze skopy i maciorki	—
Dobrze odżywione	—
Miernie odżywione	—
Swinie:	
a) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	90— 92
b) pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	86— 88
c) pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	80— 84
d) mięsiste świnie ponad 80 kg.	70— 78
e) maciory i późne kastraty	74— 84
f) świnie słon. ponad 150 kg.	—

Przebieg targu normalny

Tabela loterji

1-szy dzień ciągnienia 3-ej klasy 35-ej Loterji Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

10000 zł. 17031, 123060.

5000 zł. 36356 133232.

2000 zł. 15064 120008 121772 143882 180676.

1000 zł. 3686 30598 97207 115018 120286 153795.

500 zł. 8125 57630, 57759 74264 81225 95912 109366 110945 112779 163489 183382 190955.

400 zł. 6139 11266 15217 28245 48769 62974 71412 94855 112502 115767 122989 130735 156395 170373 171974.

300 zł. 5451 12908 15317 20954 23209 31548 54289 55877 84199 88808 94648 120383 156310 158202 171453 173274 192864

250 zł. 13539 18600 20558 21005 26116 26888 32454 51398 53980 57723 79286 83761 88194 93005 93187 101422 101948 114379 117178 117719 177733 177986 118347 119890 122161 129937 132398 135192 137098 150239 155511 155609 163750 164755 173103 174388 179067 182317 189703 193596.

Wygrane po 200 zł.

17 486 897 1226 457 830 2028 198 239 518 80 3038 112 92 84 645 782 806 4175 369 807 78 5017 402 85 656 845 904 54 6004 396 7140 73 560 716 919 8426 521 885 9630 922 10487 543 731 11142 52 503 12643 13084 123 69 235 326 444 75 688 729 995 14210 792 960 15005 16 509 760 16058 441 17384 505 18 636 18171 72 339 660 19046 759 20606 748 94 21455 727 22062 881 23018 205 601 728 24688 25306 966 80 87 26382 504 7 870 27034 529 756 938 28141 465 626 852 29209 698 893 30020 143 632 714 908 31382 32006 448 632 33525 726 838 973 34324 59 643 35131 264 687 36688 38061 794 967 39076 691 773 814 40332 704 932 41084 117 710 959 42161 454 43303 43 434 69 537 44218 90 668 789 45840 930 46335 735 61 47036 40 405 707 800 48286 614 845 49041 518 672 751.

50003 670 510401 60 314 61 549 779 52245 425 734 50 53245 84 382 54164 720 874 55457 56163 417 57251 73 529 58076 345 446 756 78 59445 519 26 27 864 60615 894 61045 452 800 62463 510 621 834 960 63167 64258 839 97 916 65067 430 68 66082 318 545 705 67841 936 68908 98 69034 576 70859 974 71004 675 968 72947 73140 221 628 894 74108 354 403 620 740 51 911 75034 204 303 481 509 94 622 865 75 76062 147 33 97 657 904 77312 602 792 78545 829 964 79593 853.

81165 75 72505 717 83131 826 84366 504 67 725 50 870 85090 434 709 831 56 86165 209 615 42 999 87651 832 970 88460 561 600 89018 42 189 99 208 98 644 754 64 804 90189 209 550 792 99181 738 92023 200 93079 190 669 733 94080 145 615 792 827 95078 747 892 96122 344 407 715 97918 98151 594 671

976 81 99054 738 907 100037 143 70 318 69 73 94 101017 88 288 899 103114 511 777 991 104756 849 976 105255 587 94 974 106141 517 874 107159 757 108342 428 834 109120 413 94 711 874 110403 541 693 772 944 111443 997 112928 669 113565 765.

114223 232 239 265 315 721 723 115291 284 350 116175 328 332 516771 11714 159 394 741 875 118317 531 591 895 119094 419 604 882 120022 287 121027 494 775 826 954 122489 123909 124577 638 125220 841 126623 676 128186 388 931 129000 053 145 375 460 521 661 857 130130 219 254 563 131595 719 985 132337 417 455 622 668 133180 502 620 716 134104 135599 930 136568 589 809 137387 715 791 138124 132 550 705 917 139003 155 171 971 979 140065 262 141313 463 638 821 142138 425 706 912 143342 381 812 144212 581 612 145213 480 698 959 246343 485 634 147011 513 726 917 149158 498 983 150131 822 151226 961 152033 280 529 622 957 153193 197 339 499 693 937 154531 902 155118 226 328 156217 476 519 157436 784 158301 434 478 845 159351 529 557 954

160034 66 127 170 70 75 676 162004 175 114 411 421 163 184 499 595 742 999 164059 214 334 849 965 88 165120 435 167067 135 423 645 811 967 91 167001 205 169038 019 07 201 584 865 170503 21 171235 355 172078 130 410 549 610 733 173 294 478 926 174 110 35 432 901 36 175256 605 821 176 52 252 503 177 151 98 689 703 178 844 78 179085 205 180 272 389 441 181090 138 783 869 182 616 836 998 183211 556 71 844 184 035 293 186 066 1333 381 187 141 51 451 93 188 273 352 424 189403 778 190466 191 083 164 402 553 939 192261 340 835 193583 194519 614 814.

Wygrane po 50 zł.

85 699 738 816 1047 98 2030 501 3195 663 4612 755 817 926 5044 266 67 73 358 599 6030 270 377 498 700 893 7226 360 865 90 927 8462 73 809 9049 202 82 692 10300 18 36 914 11495 12362 678 14406 10 616 33 56 929 15069 443 945 88 16208 331 952 17124 89 257 768 18095 136 76 387 813 19065 161 254 718 20000 648 727 68 21521 728 41 922 22412 521 659 23284 867 492 24260 487 875 953 25363 464 26025 559 819 27366 440 535 711 28148 630 29348 757 30606 31395 404 32 74 524 916 32007 33172 86 925 34035 515 27 35096 530 882 36173 305 588 97 754 37229 38270 442 608 728 39123 63 371 40095 130 97 41174 42315 482 819 956 79 43428 615 27 45 44832 56 45414 43 91 795 46701 930 47066 426 44 625 70 829 48567 889 49058 276 97 903.

50021 137 37 533 43 829 51032 210 323 747 52152 552 640 53587 54230 346 47 584 55551 56524 656 779 57566 743 58180 574 842 935 59345 450 60025 156 452 736 61268 85 607 83 91 983 62471 512 29 798 63766 64557 724 888 987 65321 909 66321 508 646 793 67859 68322 621 907 69567 96 989 70078 145 914 81922 92 558 806 72080 684 727 73108 81 339 576 740 943 74381 951 75258 382 475 76559 889 922 77222 50 60 596 78008 79250.

80996 81151 82669 870 83562 645 922 84467 85298 824 659 780 887 86054 193 87082 230 586 88163 976 964 89149 797 90108 426 539 847 91280 248 419 509 725 72 92398 670 93077 396 483 94038 202 938 95051 908 72 96140 643 97541 882 98236 421 711 23 99188 405 557 100390 91 101064 121 366 403 60 934 69 102057 238 43 610 756 103041 63 599 840 10417/79 283 518 636 725 105120 338 511 51 785 106002 247 665 107068 374 745 896 108154 213 314 570 823 73 80 917 109201 567 609 782 110081 283 417 521 11367 505 770 112237 642 887 999 113151 476 555.

114158 540 838 115039 116288 431 518 674 891 117150 462 957 118146 119303 312 120507 519 665 806 121659 960 122048 234 351 881 123432 657 928 124974 311 125384 455 457 899 126373 128337 396 541 932 129986 131260 492 695 809 866 132568 771 136646 822 134246 266 367 530 817 869 940 135334 605 737 136335 593 973 138036 042 527 139400 895 140578 807 141139 267 294 297 142224 143133 295 663 742 746 814 144187 208 604 725 145305 146479 541 147126 210 970 148467 837 840 927 147346 642 649 643 830 150055 429 151049 157 170 175 640 152011 664 953 153625 726 825 154208 251 318 429 491 999 155036 293 325 156147 217 304 545 157847 887 158117 123 679 159173 448.

160365 426 545 720 07 827 931 161420 162844 993 163919 164005 114 165 144 200 316 21 476 675 166731 76 904 70 85 167176 433 606 700 985 168167 99 437 169059 104 89 201 534 81 819 170032 102 647 838 171076 65 323 95 756 90 172088 175 207 746 72 173 194 267 559 629 732 174255 529 175643 792 176419 21 41 595 177375 443 96 178153 613 18994 1814 122 182704 948 183029 143 605 184059 81 204 82 326 527 675 82 861 938 185091 394 520 186 236 484 187151 188637 189067 620 793 19646 862 191 985 388 85 192024 671 193894 194060 501 955.

III ciągnienie

Główne wygrane

Zł. 25.000 76228.

Zł. 10.000 191998.

Zł. 5.000: 52786 72600 98193.

Zł. 2.000: 22811 102398 111998 167959.

Zł. 1.000: 29023 31392 33762 47930 53253 90664 126665 166497 177967.

Zł. 500: 16553 19663 111587 138876 187085 134364 187366 164380 89415 93538 183063 162965.

Zł. 400: 11224 80465 81454 88134 91261 97870 101571 110711 120466 127380 130083 151455 174064 189476.

Zł. 300: 3143 24502 40252 41169 65139 70738 81764 82018 87008 89057 95291 110335 115955 124472 137636 146116 158137 161945 164000 167035 168829 194455.

Zł. 250: 1006 7923 8253 9161 14097 18495 20967 28740 31290 36550 41205 42434 46102 50371 51474 54786 56259 67393 68834 71627 82907 88554 99172 99020 100559 103877 105283 105589 108320 114299 115266 116385 124973 125931 125374 126357 130654 130954 137701 138781 139536 142350 146797 147617 158913 162442 165845 166384 176411 183460 188587.

Wygrane po 200 zł.

1501 59 889 2106 44 336 858 3359 813 4111 454 721 5565 618 800 85 6167 489 562 7170 9904 75 10309 11850 994 12130 657 13142 14339 661 781 818 16342 715 60 99 18637 600 61 62 22083 23076 409 35 25278 27021 785 27196 275 563 96 28457 28462 29122 333 30469 31424 32447 33058 35024 705 36278 492 37519 817 38011 39137 957

40617 41305 426 42034 368 43207 557 68 622 44133 244 374 448 715 953 45296 409 599 964 46078 661 720 47319 48247 49036 770 50082 166 375 51561 53398 54654 728 53 927 57162 268 869 59124 996 60346 601 953 61523 74 610 21 62676 700 63836 65487 501 67557 690 68169

71531 688 790 72124 73058 467 76740 829 77263 999 78178 79930 80969 82005 477 720 93 817 943 83185 84438 735 85628 705 52 86092 326 470 87325 89110 232 361 689 90831 91165 92759 969 94176 957 95400 97083 441 98818 91 936 99266 463 633.

100869 101010 102291 861 103264 104222 426 606 106640 108231 566 109714 110071 111029 68 345 576 112890 113069 114421 750 945 67 115568 116107 227 701 80 117710 968 118011 72 418 119171 285 121062 162 853 123203 459 588 615 124087 631 125305 66 126187 127173 85 400 128002 971 128190 130038 120 50 357 407 921 131408 809 25 132428 49 76 133161 622 134535 135072 485 137137 139567 954

140607 141346 543 143951 144095 992 145179 705 146807 82 147168 148557 149572 150355 152398 153439 670 813 87 916 154146 62 333 155714 871 156358 157105 16 158020 34 714 159189 160310 590 783 161208 451 654 163673 849 941 166466 169388 170338 621 171092 493 173292 384 482 174518 617 175207 807 176051 181 187455 593 829

181124 377 980 182408 14 62 183689 782 184499 533 791 186668 802 911 188 202 310 189288 190394 434 905 191228 192220 362 992 94

po 50 zł.

408 639 997 1475 2538 3191 862 4083 356 62 488 5963 6624 880 94 7353 451 711 8020 147 833 9330 447 617 54 891 920 10022 11561 12270 13024 16398 18713 19098 20083 587 649 836 21750 24828 25101 976 94 27773 28008 29351 30066 451 31618 793 32010 404 34198 522 41 732 36121 37716 879 38263 549

40279 622 923 41219 438 536 42074 43091 487 44400 581 46228 47810 48308 83 573 815 56 49023 476 992 50454 52021 64 53444 731 882 54358 55673 57139 59339 63052 868 968 62591 964 63738 64177 623 66115 68329 495 935

70120 360 739 71421 76 826 72341 73253 74750 76034 77506 78176 484 79979 92 81924 83755 866 84492 85185 650 854 77 86309 87375 859 88806 71 80 94 89520 73 90002 127 227 92363 639 841 93862 94593 95038 563 96188 97409 98328 75.

100681 101412 551 802 102017 103104 794 104778 936 106138 108042 177 595 785 964 109070 279 111104 112314 712 113 190 283 623 808 114178 115399 612 116329 617 783 926 117332 499 697 118955 120345 122498 125526 854 126177 847 127061 718 48 128866 66 129045 52 304 938 130229 700 131430 132613 64 995 133845 134915 136900 137157 75 640 911 138683 807 978 139239 953 140991 141230 674 816 142078 104 519 143562 144555 145264 403 94 826 54 147040 76

150057 276 77 312 152199 275 639 87 153632 821 154181 155294 156355 158429 998 160096 810 161257 328 34 162779 163932 164177 166385 622 168034 170600 171870 173200 528 805 175479 844 176135 399 177494 178095 561 777 179066 93 317 580 180407 181620 904 182159 201 372 183125 185447 184454 187050 802 930 188810 190931 191133 192040 126 539 193212 196 200 978 194364 401 505

IV ciągnienie

Wygrane po 200 zł.

1547 2671 3238 348 4658 5027 35 550 839 6021 170 7600 8254 9490 11411 511 12462 13010 345 66 662 15450 580 16002 139 19977 20015 392 739 21246 569 667 22601 25462 27095 351 979 29728 30151 587 31213 561 604 32212 573 33968 36258 37483 598 40214 41206 42035 103 439 43109 231 517 38 44439 45398 444 527 653 727 46502 894 47412 701 50815 985 51919 52142 987 57051 117 332 59185 581 998 60366 739 61536 802 958 63125 64418 65015 229 704 66332 67039 661 984 86054 889 69611 70086 485 74217 99 75775 76377 77044 708 932 79824 81542 82151 83180 84134 85335 499 88762 89002 756 90327 955 92076 93101 77 255 487 95067 96794 97289 400 98924.

100211 101447 102125 996 103826 104554 775 106784 107541 552 754 753 788 862 108886 109218 110510 111344 522 112537 618 746 994 113102 121 968 114401 919 115146 116452 640 667 694 796 117271 746 118090 504

120086 837 121052 180 753 967 122847 123029 896 126250 756 127733 128254 129334 892 895

130275 131235 471 833 134050 061 900 136663 137159 289 138184 139106 6770

141331 143404 692 144040 515 899 145086 856 148023 149417 673 840

141019 152776 153154 875 959 155584 751 157021 411 758 158748 923 159155 336

161514 162472 163430 164252 165313 167383 390 168588 169277 464 472 520 888

170220 494 172014 158 173178 257 174499 175775 785 176143 314 828 177518 178672 684 179157 611

181323 713 182067 709 183057 124 683 803 184110 556 875 969 980 185589 843 901 906 186413 609 880 187561 188063 189017.

po 50 zł.

662 1499 644 2883 3108 485 4331 5002 582 736 6970 7309 8842 9192 286 873 10039 326 404 11149 598 12147 361 13414 14198 15335 526 601 16354 17018 605 20067 465 809 21003 22418 992 23237 376 25281 425 638 27180 29618 30581 31664 948 34450 36032 37040 399 38521 39990 40341 765 41561 42018 450 45532 785 980 46326 48518 979 49065 124 50627 52167 54950 55263 56880 57853 58528 704 59011 885 60702 61184 978 63103 629 64850 65816 924 66813 31 67475 892 69655 70081 903 71096 72719 74329 454 75439 76127 79756 80841 81338 621 718 82593 905 83330 84057 844 87079 107 88126 330 639 74 91106 29 92717 93046 695 94938 95075 791 96191 210 655 98198 585 803 99133 296.

100180 825 101230 718 103140 667 104593 105107 109608 110302 360 111676 112673 115046 334 119659 118946 121117 849 122311 387 483 123013 303 904 124270 125099 126391 960 128558 129032 130298 131255 133397 628 134123 473 578 135404 559 138299 333 139432

140165 647 142167 822 143701 144040 87 495 822 843 971 145298 427 148266 149159 196 231 150331 152065 203 153537 558 154255 155939 156059 157728 159263 161095 190 222 162213 163963 164405 771 975 165077 756 166511 167737 168843 968 169171 170022 171015 172545 174329 557 566 175080 177459 797 176066 177420 766 794 178810 182038 491 188512 184352 387 937 186751 187817 188719

Drobne wiadomości.

— Dwieście miljonów jaj zjezdżono w Polsce w czasie świąt wielkanocnych.

— **Lekarze wiedeńscy zaszyli worek sercowy pewnego samobójcy**, który przebił się sztyletem. Operacja udała się znakomicie.

— **Angielskie koła lekarskie** stwierdzają znaczną liczbę wypadków ślepoty, zjawiającej się dopiero obecnie u byłych żołnierzy, którzy rażeni byli podczas wojny światowej przed 17 i 18 laty przez gazy trujące.

— **2235 skrzyń jabłek kalifornijskich** przywieziono do Gdyni statkiem „Piłsudski".

— **Francja wydaliła** dalszych 150 robotników polskich.

— **W Niemczech hitlerowskich** istnieje 1200 obozów pracy dla młodzieży.

— **Uniwersytety belgijskie**, solidaryzując się z uchwałami uniwersytetów angielskich, nie wezmą udział w obchodzie 550-lecia uniwersytetu w Heidelbergu.

Odmowę swą uczeni uzasadniają tem, że z uniwersytetów niemieckich usunięto najwybitniejszych uczonych „ze względów rasowych".

— **Przybycie statku s. s. „Pułaski"** do portów **Rio de Janeiro i Santos** wywołało entuzjazm wśród całej kolonji polskiej w Brazylji.

— **Międzynarodowa komisja „Ciamac'u** (b. żołnierzy i inwalidów) w której uczestniczą delegaci z Polski, zakończyła obrady w Pradze uchwaleniem rezolucyj, potępiających zerwanie układów lokarneńskich.

— **Na międzynarodowy kongres wolnomyślicieli** do Pragi przybyło z Polski 7 bezbożników.

— **Wykryto rozległą sieć szpiegowską** w Czechach na pograniczu bawarskiem. Aresztowano 6 Niemców.

— **Fala zimna**, jaka nawiedziła ostatnio Francję, spowodowała poważne szkody w winnicach.

— **Bojkot tramwajów i elektryczności w Damaszku** trwa od 10 miesięcy. Tramwajami nikt nie jeździ, kursują po mieście zupełnie puste.

— **Cesarzowa Abisynji** wygłosiła przez radjo apel do całego świata o pomoc dla Abisynji.

—::—

Z ruchu Ch. Z. Z.

Baczność, formiarze!

W sobotę, 18. bm. o godz. 19 odbędzie się **nadzwyczajne zebranie sekcji formiarzy i pracowników odlewni Ch. Z. Z.** w lokalu p. Mellera plac Piastowski. Na porządku obrad sprawy zarobkowe i organizacyjne, obecność wszystkich formiarzy bezwzględnie konieczna.

Zarząd.

*

KORONOWO.

W niedzielę, 19. bm. o godz. 2 po południu odbędzie się zebranie filji rzemieślników i robotników **Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego** w lokalu p. Golnikowej w Koronowie. Referent przybędzie z Bydgoszczy. Udział wszystkich członków w zebraniu konieczny.

Zarząd.

—::—

— **Pożyteczna akcja Rodziny Kolejowej.** W bieżącym roku szkolnym podkomitet opieki nad sierotami po pracownikach kolejowych w Bydgoszczy wysłał na swój koszt 14-tu chłopców do Maczek, 2-ch chłopców do Wilna, 4 dziewczynki do Aleksandrowa — do domów rodzinnych i innych. Ponadto podkomitet przyznał 14 stypendjów zwrotnych. Onegdaj przyjechały dzieci do Bydgoszczy, do swych dalszych rodzin, na ferje świąteczne. Dzieci wyglądają zdrowo. W rozmowach podkreślały zadowolenie, że w kolejowych domach rodzinnych czują się dobrze i mają znacznie lepsze warunki niż u dotychczasowych opiekunów. Dzieci okręgu pomorskiego zachowują się wzorowo i czynią dobre postępy w nauce.

—::—

— **Ciekawy odczyt „o spawaniu".** Zarząd Stowarzyszenia Techników Polskich i Stow. Elektryków Polskich podaje do wiadomości, że w piątek, dnia 17 kwietnia 1936 r. o godz. 20 w lokalu Stowarzyszeń przy ul. Cieszkowskiego nr. 4 wygłoszony zostanie przez p. inż. W. Kopczyńskiego, dyrektora fabryki „Elektrobudowa" w Łodzi, odczyt p. t. „Teorja i praktyka spawania". Ze względu na osobę prelegenta, doskonałego znawcę spawania, jak i na bardzo interesujący temat, prosi się zainteresowanych, o jak najliczniejsze przybycie.

—::—

— **O święconce dla najbiedniejszych** mieszkańców baraków przy ul. Dwernickiego pomyślały — jak już wspomnieliśmy — panie z **„Rodziny Wojskowej"**, które w świetlicy przygotowały dla wszystkich bez wyjątku obfite dary, poświęcone przez ks. proboszcza Szackiego. Również panie z **Towarzystwa Pań Miłosierdzia przy parafji św. Wincentego a Paulo** na Bielawkach pamiętały o biedakach z baraków i obdarzyły ich bogatem święconem w bonach.

WIELKA WYGRANA!

7032) W pierwszym dniu ciągnienia III-ej klasy padło u nas na nr. 17031

ZŁ 10.000

W. KAPTURKIEWICZ

Sp. z o. o.

BYDGOSZCZ — PLAC TEATRALNY.

Odpowiedzi redakcji

F. J. Depozytarjusze do 1000 zł otrzymali już 100% wkładów, ponad 1000 zł — 60%. Przypuszczać należy, że po upłynnieniu kapitału nastąpią dalsze spłaty, gdyż aktywa przewyższają pasywa.

M. S. Jeżeli niema umowy dobrowolnej, zawartej na piśmie i na czas nie krótszy niż 1 rok, dekret o obniżce komornego (10%) ma zastosowanie.

W-wa Śliwice. W sprawie kart uczestnictwa należy się zwrócić bezpośrednio do Orbisu.

Rozpoznanie zwłok samobójcy.

Jak donosiliśmy w numerze wczorajszym, w ubiegły wtorek wieczorem wyłowiono z Brdy zwłoki nieznanego mężczyzny, które przewieziono do kostnicy przy ul. Szubińskiej. Okazało się, że topielcem był zaginiony od początku marca robotnik **Franciszek Szarafiński, zam. przy ul. Sandomierskiej 11.** Zawezwana do kostnicy matka Szarafińskiego rozpoznała w zwłokach syna swego Franciszka. Szarafiński od dłuższego czasu znajdował się bez pracy i z rozpaczy rzucił się w dniu 2 marca z mostu Bernardyńskiego do Brdy.

Ludzie, cierpiący na zaparcie stolca i połączone z tem przekrwienie organów podbrzusza, uderzenia krwi do głowy, bóle głowy i bicie serca, jak również cierpienia błony śluzowej kiszek, rozpadliny odbytu, hemoroidy i fistuły, piją po ćwierć szklanki naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa** zrana i wieczorem. Zalecana przez lekarza.

— **Treściwe i tak zupełnie po domowemu przyprawione są zupy Knorr,** z których spożywa się w Polsce dzień w dzień wiele tysięcy talerzy. Z uwagi na różne upodobania konsumentów produkuje się 20 różnych zup. Każda kostka w opakowaniu żółto-bronzowem z charakterystycznym napisem KNORR, kosztuje bez wyjątku tylko 20 groszy i wydaje 2 obfite talerze smacznej i pożywnej zupy. Wiadomo już od dziesiątek lat, że: zupy KNORR — to zupy dobre!

—::—

Kalendarzyk zebrań Ch. D.

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE.

Zebranie plenarne Koła Śródmieście odbędzie się **w sobotę, dnia 18 kwietnia 1936 r.,** o godz. 7,30 wiecz. w lokalu „Pod Lwem" przy ul. Marsz. Focha 7.

Referat wygłosi **p. dr. Soboczyński.**

Ze względu na bardzo aktualny referat uprasza się o gremjalne i punktualne przybycie.

Uprasza się o zabranie legitymacji.

Zarząd.

—::—

Z życia towarzystw.

Czwartek, 16 kwietnia.

Godz. 18,30: **BKS „Polonja".** Schadzka oddziału lekkoatletycznego w świetlicy własnej przy ul. Parkowej 1.

Godz. 20,00: **K. S. M. „Wolność".** Zebranie miesięczne w ognisku. Zarząd uprasza o jak najliczniejsze przybycie wszystkich członków. Sprawy ważne.

— **Bydgoski Chór Męski.** Lekcja śpiewu w lokalu p. Bielawskiego, ul. Szczecińska 1. Z powodu występu uprasza się o komplet — lekcja dodatkowa.

— **Klub wioślarski „Gryf".** Zebranie miesięczne informacyjne w małej salce restauracji „Pod Lwem", ul. Marsz. Focha.

— **Kolejowy Klub Wioślarski K. P. W.** Zebranie plenarne na przystani K. K. W.

Godz. 20,15: **Tow. śpiewu „Lutnia" Bydgoszcz.** Lekcja śpiewu. Z powodu bliskiego występu komplet konieczny.

* * *

Zarząd Chorągwi Pomorskiej i placówki Bydgoszcz Związku Hallerczyków. Zebranie w piątek 17 bm. o godz. 20 w sekretarjacie przy ul. Sowińskiego 20. Sprawa zjazdu i 15-lecia.

Stow. Absolwentów Uniwersytetu Powszechnego w Bydgoszczy urządza w sobotę 18 bm. o godz. 19 sali hotelu Lengning przy ul. Długiej tradycyjne „jajko wielkanocne", na które wszystkich członków i sympatyków zaprasza.

Katolickie Tow. Robotników Polskich parafji św. Trójcy. Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę 19 bm. po nieszporach w salce parafjalnej. Referat wygłosi ks. Klimarczyk. Z powodu ważnych spraw, m. in. wybór delegatów na zjazd do Poznania, uprasza się o liczny udział.

Klub mandolinistów „Lutnia". Dziś o godz. 20-tej lekcja kursu gitarowego w hotelu Lengning. W piątek 17 bm. o godz. 20 zebranie plenarne. Lekcja I. oddziału wypada.

Sensacyjna kradzież obrazu Piotrowskiego w Muzeum Miejskiem.

Złodziej mając wyrzuty sumienia przesłał dzieło sztuki administracji naszego pisma.

Po raz pierwszy dopuszczono się w Muzeum Miejskiem w Bydgoszczy w ub. wtorek w południe kradzieży dzieła sztuki. Z galerji obrazów artysty-malarza bydgoszczanina Maksymiljana Piotrowskiego, zmarłego w połowie ub. wieku, znajdujących się na pierwszem piętrze, pewien amator dzieł sztuki zabrał cenny obraz, przedstawiający **„Odpoczynek artysty".** Obraz ten, bardzo pikantny, posiada wartość około 500 złotych. Prawdopodobnie złodziej w czasie zwiedzania muzeum przez publiczność, niepostrzeżony przez nikogo, ściągnął obraz i ukrywając go pod płaszczem, wyniósł z muzeum. O sensacyjnej tej kradzieży kustosz muzeum powiadomił policję, która wszczęła dochodzenia.

Tymczasem złodziej, mając widocznie wyrzuty sumienia, przesłał skradziony obraz, opakowany papierem, w ub. środę po południu przez chłopca administracji naszego pisma. Na papierze był napis: „Proszę uprzejmie paczkę posłać do Muzeum Miejskiego". Zwróciliśmy się więc do Muzeum Miejskiego, nie przypuszczając, że w paczce znajduje się skradziony obraz. Dopiero po otwarciu paczki okazało się, że jest to skradzione dzieło sztuki. Sumienie zatem ruszyło nieznanego złodzieja.

Wielki uczony Pawłow w rozmowie z komunistami.

Prasa rosyjska na emigracji podaje następującą rozmowę, jaka miała miejsce pomiędzy zmarłym niedawno wielkim uczonym Pawłowem a pewnym żołnierzem sowieckim:

Pawłow często uczęszczał do pewnej niewielkiej cerkiewki w Moskwie. Pewnego razu po skończonem nabożeństwie uczony usiadł na ławce w pobliskim parku. Po chwili przysiadł się do niego żołnierz czerwonej armji, który widząc nędznie odzianego staruszka, z wyglądu przypominającego ubogiego emeryta czy też urzędnika, zapytał go z uśmiechem wyższości:

— Cóż to, dziadku, zdaje się, że wierzysz w burżuazyjnego Boga?

— A wierzę, mój drogi, wierzę — odparł Pawłow.

— Zdaje się, że i do cerkwi chodzisz, co?

— A chodzę...

— Ot ciemnota — warknął pogardliwie komunista, nie przypuszczając, że ma do czynienia z jednym z największych uczonych świata.

—::—

Jak dożyć 300 lat?

Sensacyjne oświadczenie dr. Carreza.

Słynny lekarz-biolog z instytutu Rockefellera, dr. Alexis Carrez, ostatnio laureat nagrody Nobla, oświadczył dziennikarzom, którzy prosili go o wywiad, że człowiek mógłby z łatwością dożyć 300 lub 400 lat, gdyby tylko udało mu się od czasu do czasu w regularnych odstępach przerywać swoją egzystencję.

W przyszłości, jak przewiduje biolog, niewątpliwie ludzie znajdą sposób zatrzymania działalności organizmu ludzkiego przez przechowanie ciała w niskiej temperaturze, przy której oczywiście zachowałoby się życie. Kto wie, czy ten oryginalny zresztą sposób nie będzie wkrótce zrealizowany, dając ludziom możność długowieczności.

ZACHĘCAJĄCE.

Gospodyni bada świadectwa nowej służącej.

— Często zmieniałaś posady, moja mała.

— To nie moja wina. Mój narzeczony pracuje w cyrku wędrownym.

„Odrodzenie"

W czwartek, dnia 16 bm. o godzinie 19,30 wieczór literacki.

W piątek, dnia 17 bm. o godzinie 19,30 schadzka szachistów.

KOŁO II — SZWEDEROWO

W czwartek, 16. bm. o godz. 19,30 dalszy ciąg kursu z aktualnym referatem. Uprasza się o punktualne i liczne przybycie.

—::—

Sprawy sokole.

Sokół żeński.

Dziś, w czwartek zbiórka młodzieży o godz. 4-tej po południu.

Ćwiczenia drużyny dziś od godz. 7-ej w szkole wydziałowej przy ul. Konarskiego.

Sokół V. O. P. N.

Jutro, dnia 17 bm. o godz. 20 schadzka w salce p. Dzierżyńskiego. Obecność wszystkich druhów konieczna ze względu na niedzielny mecz.

ZMARLI:

Ś. p. **Bronisław Florczak,** właściciel kawiarni w Pobiedziskach.

Ś. p. **Henryk Tabaka,** technik budowlany w Gnieźnie.

Śp. **Kazimierz Grybski,** adwokat w Poznaniu (dawniej w Żninie).

Ś. p. **Józef Małecki,** lat 46, uczestnik powstania wielkopolskiego, w Poznaniu.

Ś. p. **Klara Kladzińska,** lat 66, w Toruniu.

RÓŻA

Pierwszy polski film, zakrojony na skalę największych arcydzieł zagranicznych

Fenomenalna gra 9-letniego chłopca

Z powodu niebywałego powodzenia, prosimy Szanowną Publiczność o przybywanie na wcześniejsze seanse.

5[15] 7[15] 9[10]

KINO ADRIA

7017

Giełda zbożowo-towarowa w Bydgoszczy

Warunki: Handel hurtowy, parytet Bydgoszcz ładunki wagonowe, dostawa bieżąca, za 100 kg

Notowania odbywają się we wszystkie dni powszednie.

Notowania z dnia 15 kwietnia 1936 r.

		cena transakcyjna	cena orjentacyjna
Żyto	zł	—	14,50 14,75
„	zł		
„	zł		
„	zł		
Usposob. stałe			
Pszenica eksportowa	zł		
Pszenica standart.	zł		19,60— 20,00
Usposob. spokojne			
Jęczm. brow.	zł		15,50— 16,00
Jęczm. jednolity	zł		15,25— 15,50
„ „	zł		
Jęczm. zbiorowy	zł		14,75— 15,00
Jęczm. zimowy	zł		—
Usposob. spokojne			
Owies	zł		14,75— 15,25
„	zł		
Usposob. spokojne			
Mąka żyt. 55% wł. worka	zł		21,75— 22,25
Mąka żyt. 65% wł. worka	zł		21,50— 21,75
Mąka żyt. 55—70% wł. w.	zł		20,25— 20,75
M. żyt. razow. 95% wł. w.	zł		16,75— 17,50
M. żyt. pośl. 70% wł. w.	zł		16,50— 17,25
Mąka żytnia 60%	zł		15,50— 16,50
Mąka żytnia 65%	zł		20,75— 21,25
Usposob. spokojne			
Mąka psz. I A. wł. w.	zł		32,00— 34,00
Mąka psz. I B. wł. w.	zł		31,00— 32,00
Mąka psz. I C. wł. w.	zł		30,25— 31,25
Mąka psz. I D. wł. w.	zł		29,50— 30,50
Mąka psz. I E. wł. w.	zł		28,50— 29,50
Mąka psz. II A. wł. w.	zł		26,50— 27,50
Mąka psz. II B. wł. w.	zł		26,00— 27,00
Mąka psz. II C. wł. w.	zł		25,00— 26,00
Mąka psz. II D. wł. w.	zł		24,25— 25,25
Mąka psz. II B. wł. w.	zł		23,00— 24,00
Mąka psz. II F. wł. w.	zł		20,00— 20,50
Mąka psz. II G. wł. w.	zł		19,00— 19,50
Mąka psz. razowa wł. w.	zł		22,00— 22,50
Usposob. spokojne			
Otręby żyt. stand.	zł		12,00— 12,50
„ „ „	zł		
Otręby psz. miałkie	zł		11,75— 12,25
Otręby pszenne średnie	zł		11,75— 12,25
Otręby pszenne grube	zł		12,25— 12,75
Otręby jęczmienne	zł		11,25— 12,25
Rzepak zim. bez worka	zł		39,00— 41,00
Rzepik zimowy	zł		36,00— 38,00
Mak niebieski	zł		59,00— 62,00
Gorczyca	zł		34,00— 36,00
Siemię lniane	zł		40,00— 42,00
Peluszka	zł		25,00— 27,00
Wyka	zł		27,00— 28,00
Seradela	zł		24,00— 26,00
Groch polny	zł		21,00— 23,00
Groch Wiktorja	zł		24,00— 26,00
Groch Folgera	zł		19,00— 21,00
Łubin niebieski	zł		10,50— 11,00
Łubin żółty	zł		12,00— 12,50
Koniczyna żółta odłusz.	zł		70,00— 80,00
Koniczyna biała	zł		85,00—105,00
Koniczyna czerwona	zł		110,00—120,00
Koniczyna czer. czyszcz.	zł		140,00—150,00
Koniczyna szwedzka	zł		170,00—185,00
Ziemniaki jadal. pomor.	zł		—
„ „ nadnot.	zł		4,00— 4,50
Ziemniaki fabr. za kg.	zł		—
Płatki ziemniaczane	zł		15,50— 16,50
Makuch lniany	zł		18,50— 19,00
Makuch rzepakowy	zł		14,50— 15,00
Makuch słonecznikowy	zł		17,00— 18,00
Makuch kokosowy	zł		14,50— 15,50
Wytłoki suszone	zł		8,50— 9,00
Słoma żytnia prasowana	zł		2,50— 3,00
Siano nacnotec. luzem	zł		7,00— 7,50
Srut Soja	zł		21,00— 22,00

Ogólne usposobienie spokojne

Bank Polski płacił w dniu 16. 4. 1936 r.

dolary amerykańskie	5,28
dolary kanadyjskie	5,23
funty szterlingów	26,14
franki szwajcarskie	172,50
franki francuskie	34,90
belgi belgijskie	89,40
floreny holenderskie	359,—
guldeny gdańskie	99,50

—::—

Stan wody na Wiśle, w dniu 16 kwietnia 1936 r.: Zawichost 1,51; Warszawa 1,27; Płock 1,26; Toruń 1,46; Fordon 1,46; Chełmno 1,36; Grudziądz 1,54; Korzeniewo 1,70; Piekło 1,08; Tczew 1,13; Einlage 2,30; Schievenhorst 2,44.

SPRZEDAŻE

Dom (3661
nowy sprzedam, wpłaty 6 500. Lenartowicza 70.

Dwupiętrowy
dom centrum, dochód 7000, wpłata 20.000, cena 46.000. (3647

Piętrowy
nowobudowany składem, cena 10.500. Sokołowski, Sniadeckich 52.

Kolonjalkę
centrum, korzystnie sprzedam. Wiadomość filja. 3665

Kolonjalkę
pełnym biegu, pewna egzystencja, sprzedam zaraz. Oferty Dziennik „Egzystencja". (7042

Wózek
dziecięcy modny sprzedam. Gdańska 83—9. (3653

Rower
męski tanio. Pomorska 3. Stolarnia. (3650

Skład
towarów krótkich, centrum Bydgoszczy, sprzedam. Wpłata 5 000, resztę rok spłata. Oferty filja Dziennika „Okazja". (3656

Samochód
z przyczepką, ładowność 5 tonn, Ford w bardzo dobrym stanie sprzedam. Zgłoszenia do filji Dziennika Bydgoskiego pod „Zaraz 5". (3669

Sprzedam
zamienię samochód osobowy, mały, na narzędzia ślusarskie lub tokarnię metalową. Oferty pod „Tokarnia" filja Dziennika". (3670

Wóz (3662
handlowy i powózka na sprzedaż. Hetmańska 25.

Rower (3644
tanio Dworcowa 54/2.

KUPNA

Kupię
willę spiesznie. Filja „Przyjezdny". (3646

Maszynę
do cięcia papieru kupię. Oferty „Introligator" filja Dziennika. (3663

POSADY WOLNE

Dziewczyna
potrzebna. Gdańska 86, m. 2. (7044

Pomocnika (3674
do składu kolonjalnego, uprzejmego i dzielnego ekspedjenta, znającego dokładnie branżę i mowę niemiecką, nie niżej 23 lat, poszukuję zaraz lub później. Zgłoszenia odpisy świadectw, podaniem warunków przy wolnym stole i stancji filja Dziennika Bydgoskiego „23".

Kilka
pań inteligentnych, wymownych, przyjmie do pracy propagandowej zewnętrznej. Zgłoszenia osobiste od 10-tej, Gdańska nr. 46, m. 6. (3672

RÓŻNE

Poszukuje
filji piekarni, mleczarni, za kaucją Zgłoszenia filja Dziennika „Kaucja". (3666

Dla dziewczynki
rzym.-kat., lat 12, poszukuję opieki u lepszej rodziny, za skromnem wynagrodzeniem Zgłoszenia pod „Opieka" do filji Dz. Bydgoskiego. (3649

ZGUBY

Zgubiłem
portfel ze zniżką kolejową na zabawie w Jachcicach 13 kwietnia. Oddać Średnia 12, Bagiński Stefan. Wynagrodzenie. (7005

Marynarka
zginęła z ważnemi papierami. Mogiły 2. 7004

Pamiętajcie o bezrobotnych!

Podziękowanie.

Za okazane nam wyrazy głębokiego współczucia, liczny udział, szczególnie Przewiel. Duchowieństwa z Czcigodnym Ks. Superjorem Dr. Moską na czele, Cechu Rzeźnickiego i wieńce w pogrzebie naszego kochanego syna i brata ś. p.

Alfonsa Bonina

składamy Bóg zapłać.

Bydgoszcz, kwiecień 1936. **Boninowie.** 3648

Klepsydry

wykonuje tanio i szybko

DRUKARNIA BYDGOSKA S.A. Bydgoszcz, Poznańska 12.

Wyjechałem Dr. L. Brunk

7006

Obwieszczenie o licytacji ruchomości. Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy rewiru IV, Antoni Bączyński, mający kancelarję w Bydgoszczy, ul. Pomorska 11, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że **dnia 18 kwietnia br.** o godz. 10-tej w Bydgoszczy, **ul. Śniadeckich 2,** odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości należących do Juljusza Hahna, składających się z ubrania męskiego frakowego, ubrania smokingowego, ubrania marynarkowego, ubrania męskiego letniego, ubrania męskiego szarego, ubrania myśliwskiego (zielony loden), płaszcza męskiego letniego, spodni popielatych, pludrów męskich, lornety „Zeissa" w futerale, torby skórzanej do naboi, lornety pojedyńczej ze skórzanym futerałem, kanapy pluszowej, 2 foteli i 2 krzeseł krytych pluszem, bibljoteki, dywanu pluszowego, szafki oszklonej, stołu czterokątnego na giętych nogach, żyrandolu elektrycznego 4 płomiennego, dywanu plusz. rozm. $2\frac{1}{2} \times 3$ m., kredensu czterodrzwiowego i serwantki, oszacowanych na na łączną snmę 2435,— zł. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Bydgoszcz, dnia 15 kwietnia 1936 r.

7039 **Komornik** A. Bączyński.

Cegły szamotowe Cegły radjalne Płyty piekarskie

i wszelkiego rodzaju inne

materjały budowlane

korzystnie do nabycia u

Braci Schlieper

Hurtownia materjałów budowlanych

Gdańska 140

Tel. 3306, 3361.

Pamiętaj o bezrobotnych!

Żądać wszędzie!

Żądać wszędzie!

5006

Naszych Szan. Czytelników

prosimy uprzejmie przy zamówieniach i zakupach jakoteż przy nadawaniu ofert na ogłoszenia podane w naszem piśmie, powoływać się zawsze na **„Dziennik Bydgoski"!**

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 cyfr = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi jedno słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Drobne ogłoszenia

Większe ogłoszenia wśród drobnych 50 % drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20% zniżki. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, ani do zwrotu pieniędzy.

POLECENIA

Szkło okienne
butelki różnych fasonów, balony, **wytwórnia** zamknięć do butelek piwnych i sodówek. Wielkopolska Huta Szkła, Bydgoszcz, Tel. 1325. (2508

Meble

solidne kupisz najtaniej tylko w (2628
składzie fabrycznym T. Kasprowicz, ul. Długa 34.

Wózki
dziecięce najkorzystniej. Dworcowa 41. (5934

Cytryny

nadszedł świeży transport. (6918
B. Pinkowski
Pod Blankami 57
Tel. 24-69.

Singer
maszyny do szycia bezpłatnie czyścimy i regulujemy. Gdańska 10. (4779

Płótno
(Kaliko) intoligatorskie 15 kolorów, (również krokodyl). Dla introligatorów najniższe ceny. Wzorniki gratis. Jankowski, papier, Wełniany Rynek 6. (7007

Okucie do pieca
Okucie meblowe i budowlane
Narzędzia
Juljusz Musolff
Tow. z ogr. odp. (5825
Bydgoszcz, ul. Gdańska 7
tel. 1650 — 3026.

Sprzedam
20 morgowe gospodarstwo ogrodnicze w Bydgoszczy. Pośrednictwo pożądane. Oferty „Tanio" Dziennik Poznańska. (7019

Repertuar kin bydgoskich:

KRISTAL: „Cyrk Sarana" czyli „Knox i dwaj hultaje" (Pat i Patachon) i nadprogram.
ADRIA: „Róża" według powieści Żeromskiego i nadprogram.
APOLLO: „Senorita w masce" i nadprogram.
MARYSIEŃKA: „Nie miała baba kłopotu" i cudna bajka kolorowa p.t. „Konkurs Piękności".
REWJA: „Człowiek, któsprzedał głowę" i „Dzień wielkiej przygody". Na scenie występy artystów.
BAŁTYK; „Groźne spotkanie" (Ken Maynard) i „Cohn i Kelly w tarapatach".

SPRZEDAŻE

Dom
ogrodem, plac sprzedam. Adres Dziennik. (3633

Ford
T model gotowy do jazdy sprzedam. Owocarnia, Jagiellońska 2. (3642

Ogród
plac budowlany 1000 m² 1 min. od Placu Kochanowskiego sprzedam. Of do filji Dzien. Bydg. pod „1000 A". (6758

180 mórg
budynkami, inwentarzem, 20 000 wpłaty. Nowakowski, Warmińskiego 17. 7010

Dom (7036
parterowy, ogród, pola $5\frac{1}{2}$ ar, 4 000 zł. Kcynia, Szkolna 6, powiat Szubin.

850 mórg
buraczanej, mączkarnia, 350 mórg buraczanej, zabudowania, iuwentarze korzystnie. Kłos, Gniezno, Lecha 4. (7035

Skład
kolonjalny zaprowadzony, urządzenie, mieszkanie 45 zł. miesięcznie, z powodu wyjazdu sprzedam. Adres: Małachowski, Toruń, Piaskowa 3. (7023

Rzeźnictwo
sprzedam natychmiast, centrum Inowrocławia, z urządzeniem elektrycznem Zgłoszenia Dziennik „Nr. 602". (7037

Kiosk
sprzedam. Sniadeckich nr. 25. (7009

Kapustę
kiszoną oddaje po 5 zł centnar. Wełniany Rynek 5. (7001

Słomę
żytnią, owsianą, jęczmienną, prasowaną i luźną sprzedaje wagonowo i na wozy: Majątek Zbyszewice, poczta Pawłowo Żońskie, tel. 3, powiat Wągrowiec. (3628

Maszynę
krawiecką Singer sprzedam. Dr. Emila Warmińskiego 6/1. (3639

Obligacje
Pożyczki Narodowej 100 zł sprzedam. Oferty pod „100" do Dziennika Bydgoskiego. (6989

Plac
budowlany na sprzedaż. Brzozowa 31. (6991

Jadalkę
280 zł. Długa 65 w podwórzu lewo, stolarnia. (7012

Skrzynie
od pomarańcz, na opał sprzedaje: Owocarnia Catania, Jagiellońska 2. 7022

Leżanki
tapczany, nakładki stale na składzie. Wykonuję wszelką pracę w zakresie tapicerskim. Gwarantuję za dobre wykonanie. Br. Zamorowski, Zbożowy Rynek 7, w podwórzu. (7005)

Singera
maszynę do szycia, jak nowa sprzedam. Niegolewskiego 6—1a. (7040

KUPNA

Kupię (6972
dom w Bydgoszczy w nowem stanie. Oferty nadsyłać do Dziennika Bydgoskiego pod „Gotówka".

Harmonjum
lub pianino używane kupię. Zgłoszenia z ceną filja Dziennika Bydgoskiego Dworcowa, pod „Muzyka". (3634

Gospodarstwo
10—15 mórg dobrej ziemi masywne zabudowania, dużej wiosce, gdzie dworzec, kościół, na Pomorzu, najchętniej okolicach Gdyni lub Tczewa kupię zaraz za gotówkę. Oferty agentura Dziennika Bydgoskiego **Gdynia** „Dobre gospodarstwo". (7028

Motocykl
w bardzo dobrym stanie 350—500 ccm. kupię. Oferty przyjmuje Z. Chmurzyński, Świecie, Dworcowa 34. (3641

Rower
trójkołowy, używany, dla dzieci kupię. Oferty z podaniem ceny pod „D. J." Dziennik. (7017

Siewnik
(drilę) używany kupię zaraz lub później. Oferty z podaniem ceny, fabrykatu i rozmiaru pod „D. J." do Dziennika. (7008

Rower
dobry kupię. Grunwaldzka 35, „Mleczarenka". (7020

POSADY WOLNE

Czapnika
samodzielnego na czapki wojskowe poszukuje zaraz Firma: M. Zielińska, Toruń, Św. Ducha 20. (6973

Kancelista
z dłuższą praktyką potrzebny zaraz. Zarząd Gminny w Osielsku. (3629

Fryzjerka
fryzjer potrzebni. Grunwaldzka nr. 37. (7031

Fryzjerka
i fryzjer damsko-męski, tylko siły pierwszorzędne, na stałą posadę potrzebni. M. Blokus, **Gdynia,** Starowiejska 4. (7027

Czeladnik (6971
krawiecki na stałe potrzebny od zaraz. St. Ziółkowski, mistrz krawiecki, Nowe, ul. Gdańska 17.

Potrzebna
gosposia - kucharka, warszawską kuchnią i pokojowa. Odpisy świadectw przesyłać: Dr-wa Ruśkiewiczowa, Pelplin. (6910

Czeladnik
krawiecki na tygodniówkę. Dr. Emila Warmińskiego 6—1. (3640

Służąca
bez spania. Kołłątaja 12, m. 2. (3636

Kamasznik
katolik, samodzielny do stołu i maszyny, potrzebny zaraz, — praca stała. Gruszczyński, — Swiecie, skład skór i obuwia. (7029

Starszy
pomocnik fryzjerski na stałe. Podgórna 17. (6999

Poszukuję (7014
zaraz skromną, młodszą, początkującą maszynistkę do dalszej praktyki dwa razy w tygodniu, za małem wynagrodzeniem. Zgł. „S. M." do filji Dzienuika.

Służąca
potrzebna. Gdańska 16, m. 8. (7011

2 pomocników
fryzjerskich na stałą posadę. Łoboda, Toruń. (7024

Potrzebna (7030
od zaraz do restauracji młodsza służąca kucharka, która umie dobrze gotować. Zgłoszenia z podaniem pensji, przyjmuje A. Popławska, Swiecie, n/W. Sądowa 2. Restauracja nad Czarną Wodą.

Kucharka
samodzielna z dobrą kuchnią restauracyjną oraz własną pościelą od 1. 5. rb. potrzebna Oferty z odpisami świadectw i referencjami uprasza pod „Oszczędna" do filji Dziennika Bydgoskiego. (3631

Pomocnik
krawiecki potrzebny. F. Martin, Nowawieś Wielka powiat Bydgoszcz. (3635

Zakład (7026
kamieniarsko-rzeźbiarski poszukuje pomocnika. **Gdynia,** ul. Sląska 64.

Uczeń
stolarski potrzebny. Nakielska 15. (7043

Uczeń
do biura i fabryki potrzebny. Zgł. piśmienne z życiorysem. Antoni Piliński, fabryka octu, musztardy i konserw. (7021

Kucharkę
restauracyjną poszukuje „Gastronom", Marszałka Focha 20. (3659

Fabryka (3657
czekolady, cukierków, poszukuje przedstawiciela, kaucja 1000. Oferty filja Dzien. „Zaprowadzony".

Pokojowa
na wieś potrzebna. Zgł. A. Chwiałkowski, Bydgoszcz, Dworcowa 34. 7045

Starsza (3671
dziewczyna z gotowaniem, pieczeniem, potrzebna na wieś Majątek, Bielice, Bydgoszcz, Bielicka 63.

Służąca
potrzebna. Sniadeckich nr. 24, m. 1. 3655

Fryzjerka
potrzebna. Kirski, Gdańska 16. (3654

POSADY POSZUKUJĄ

Bardzo (7041
inteligentna panienka szuka jakiejkolwiek posady, najchętniaj do biura, składu lekkich prac domowych i inne niewykluczone. Oferty Dziennik „K".

Książkowa
maszynistka polsko-niemiecka słowie i piśmie szuka stałej lub przejściowej posady. Pod „Praca" filja. (3668

Dziewczyna
samodzielna, prac domowych, obejmie posadę w lepszym domu od 1-go. Oferty filja Dziennika „Samotna". (3645

DZIERŻAWY

Mleczarnia
parowa, nowocześnie urządzona, dla sumiennego, dzielnego fachowca do wydzierżawienia. Zgł pod nr. „400" do Dzien. Bydgoskiego. (6969

Fabryczne
i **składowe** ubikacje mojej dawniejszej fabryki mebli, Nowy Rynek i Szpitalna ewentl. też podzielone, do wynajęcia. P. Borkowski, Toruń. 7025

Poszukuję
dzierżawy rzeźnictwa z kaucją. Oferty filja Dziennika „B." (3657

Piekarnię (7038
poszukuję od zaraz. Zgł. Dziennik Bydgoski Nakło.

LOKALE WOLNE

Lokal
obszerny na warsztaty lub składnice, w Bydgoszczy przy tramwaju. Stajnia, podwórze ewentl. mieszkanie. Tel. 11-54. (3638

Pokoje (6891
eleganckie, osobne wejście, wygody, utrzymanie zaraz. Św. Florjana 3/8.

Pokój
Sniadeckich 13—5. (3658

Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr.

1 pokojowe:
portjer. Sniadeckich 39/1.

2—3 pokojowe:
w centr. Sniadeckich 11/4.

4 i 3 pokojowe:
komfort. Sniadeckich 13/1.

5 pokojowe:
odremont. Cieszkowskiego 9.

3 wzgl. 4
mieszkania wynajmę. Pod „Nakielska". (6990

3 pokojowe
wygodami I piętro od 1 maja do wynajęcia. Orla 50, m. 3, gospodarz. (7018

Pokój
z kuchnią — nowy dom, czynsz rok zgóry. Ułańska 25. (7034

2 pokoje (7033
z kuchuią zaraz do wynajęcia. Ks. Skorupki 19—6.

2 pokoje
i kuchnia do wynajęcia. Grunwaldzka 155. (7015

POKOJE WOLNE

Pokój
do wynajęcia. Gdańska 31 m. 8. (6919

Pokoje (6916
umeblowane komfortowe, tanio. Kordeckiego 19—2.

Pokój
umeblowany, osobne wejście dla osoby starszej pani lub pana zaraz. Gdańska 53. (7002

Pokój
Wzgórze Dąbrowskiego nr. 10. (7013

Szukam
kobiety na wspólne mieszkanie. Sw. Trójcy 33, mieszkanie 10 w ogrodzie, Riszka. (7016

Oddzielne (3652
wejście, łazienką. Zamojskiego 10, Antosiewicz.

Pokój
Gdańska 113—4. (3664

Pokój
słoneczny, elegancki. Paderewskiego 11—2. (3667

POKOJU POSZUKUJĄ

Poszukuje
samotna próżnego dużego pokoju. Oferty filji Dziennika pod „Pewna". (3643

RÓŻNE

Poszukuje
wspólnika przedsiębiorstwo przemysłowe, w pełnym biegu 3 do 5.000 Oferty pod „T. G." filja Dzienuik Bydgoski. (3630

Miłą (6998
panią w bronzowej sukni „Orzeł" I. święto Wielkiejnocy w południe pragnie poznać wojskowy z sąsiedniego stolika. Oferty Dziennik „Osobiste".

Skradzione
papiery rzeźnickie na nazwisko Edmund Michałek unieważniam. (6895

ZAPOMNIALSKI.

— Przepraszam, czy mieszka tu pan Dyndalski?

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł., na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 łam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20 % zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50 % drożej jak w zwykłem dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych. Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za redakcję odpowiedzialny: Stanisław Nowakowski w Bydgoszczy.